“Синең хөрмәтле мөгаллимнәрең, туган мәктәбем!”

Зөфәр Ярулловиич Сәгыйтов – күпьяклы шәхес

З.Я. Сәгыйтов Чаллыдан ерак түгел генә урнашкан Биклән авылында1929 елның 22 ав-густында туа. Хезмәт юлын Ватан сугышы елларында 14 яшендә Чаллыда “Штурм” кинотеатрында киномеханик булып башлый. Чаллы, Сарман һәм башка авылларда кино күрсәтеп йөри. Атларның күбесе фронтка алынганлыктан, үгезләр җигеп йөрергә дә туры килә аңа. Аннары ул Красноярск өлкәсе Ачинск шәһәрендәге авиация училищесына укырга керә. Аны “бик яхшы” билгеләренә генә тәмам-лый. Украинада очкычлар төзү заводында авиация механигы булып эшләгәндә, берничә яңалык кертә.

Туган якларына өйләнеп кайткач, егет Алабуга культура - агарту училищесын, аннары Казан педагогия институтының музыка факультетын тәмамлый.

Зөфәр Ярулловичны шәһәрдә укытучы һәм композитор буларак яхшы беләләр.

Ул 20 елдан артык М. Вахитов исемендәге урта мәктәптә балалар укы-та. Музыкадан тыш автодело, электротехника дәресләрен алып бара.

Моннан тыш ул күп төрле һөнәрләр белән мавыга. Зөфәр Яруллович – күпьяклы шәхес. Мәктәптә эшләгәндә ватык машиналар калдыгыннан ГАЗ машинасы җыя. Укучылар шул машинада өйрәнеп,өченче класслы машина йөртүче таныклыгы алалар.

Укытучы кабиналы,чаңгылы аэрочана ясап, туган авылы Бикләнгә кайтып йөри. Зөфәр Яруллович киемнәр тегә, фотография белән мавыга, бик матур итеп рәсемнәр ясый, сәгатьләр төзәтә, хәтта мич тә чыгара.

Тик иң төп һөнәре музыка белән бәйлеаның. Нинди генә музыка корал-ларында уйнамый Зөфәр Яруллович: аккардеонда, баянда, төрле-төрле гар-муннарда, фортепионода, курайда!

Мно-го пе-сен слы-хал я

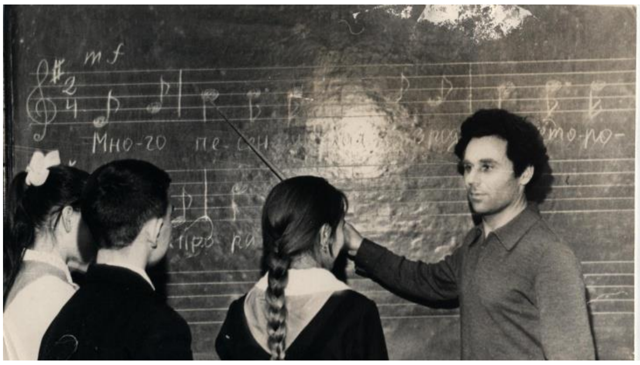
Мно-го пе-

-сен слы-хал я

Укытучылык эшчәнлеге белән бергә Зөфәр Сәгыйтов көйләр яза, укучылар белән бергә концертлар куя. Педагог оештырган дүрт тавышка җырлаучы данлыклы 2 мәктәп хоры үзешчән сәнгать смотрларында һәрвакыт беренче урыннар ала.

ЗөфәрЯруллович моннан тыш мәктәптә һәм шәһәрдә вокаль ансамбльләр оештыра. Энергетик” мәдәният сараенда “Ләйсән” ансамбленә җитәкчелек итә.

Республика телевидение һәм радиосы аша ансамбль чыгышларын тамашачылар яратып тыңлыйлар. Язмалар бүгенге көндә дә еш башкарыла.

ТКУ һәм ПТУ№ 8 студентлары катнашында маэстро тарафыннан төзелгән хорлар шәһәрдә үткәрелгән бәйрәмнәрдә актив катнаша.

Җиңүнең 40 еллыгы уңаеннан уздырылган Бөтенсоюз сәнгать иҗаты конкурсында хор, Зөфәр Сәгыйтовның үзе язган “Мәңгелек ут”, “Без тынычлык сагында” җырларын башкарып, беренче урынга лаек була.

2 мәктәптә башланган иҗат активлыгын дәвам итеп, Зөфәр Сәгыйтовтанылган татар шагыйрьләре һәм үз сүзләренә төрле жанрдагы 40 тан артык җыр иҗат итте.

Композиторлык эшчәнлеге өчен Сәгыйтов З.Я.1985 елда СССР Композиторлар союзының Алтын медаленә лаек була.

"Мәңгелек ут", "КамАЗ даннары", "Минем бабай - фронтовик", "Штурмовик турында баллада", "Җырлыйк, дуслар" кебек җырларны татар һәм рус телләрендә дә башкаралар.

Чаллы турында иң беренче җырны Зөфәр Яруллович иҗат итә. "Туган шәһәрем Чаллы" җыры Һаҗар Гәрәева сүзләренә 1977 елда ук языла. Ул шәһәр мэры В.Г. Шәйхразиев тарафыннан Диплом белән бүләкләнә, шәһәр турындагы төрле дискаларга кертелә.

Зөфәр Сәгыйтов - камера оркестры өчен иҗат ителгән күпсанлы инстру-менталь әсәрләр авторы. Аның әсәрләре республика һәм шәһәр күләмендә оештырылган тантаналарда - мәйданнарда, стадионнарда яңгырый. “Та-тарстаным” һәм “Минем бабай- фронтовик” җырларына клип төшерелде, һәм алар “ТНВ”, “ЧелныТВ” каналларыннан күрсәтелә. Зөфәр Ярулловичның бик күп җырлары татар композиторлары әсәрләре тупланган җыентыкларда 1968 - 1975 елларда басылып чыкты, шәһәр газеталарында даими дөнья күрде.

Зөфәр Ярулловичь Сәгыйтовның күпкырлы иҗат эшчәнлеге республика һәм шәһәр язучылары һәм журналистлары игътибарын үзенә тарта. Аның турында “Ватаным Татарстан”, “Советская Татария”, “Шәһри Чаллы”, “Нур”, “Көмеш кыңгырау” һ.б. газеталарда төрле елларда мәкалә һәм очерклар басылып чыга (Кушымта №1-29)

Сәгыйтовлар гаиләсе - музыкаль гаилә. Тормыш иптәше Людмила Михайловна да музыка мәктәбендә укыта, үзешчән сәнгатьтә актив катнаша. Кызы Лира, консерватория тәмамлап, татар дәүләт фольклор ансамблендә эшли: бик матур җырлый, скрипкада уйный.

Талантлы остаз бүгенге көндә дә М. Вахитов исемендәге 2 гимназиядә укучыларга патриотик тәрбия бирүдә һәм музыкаль мирасны таратуда зур хезмәт куя. Без сезнең белән горурланабыз, Сәгыйть Ярулловичь! Озын-озак сәламәт яшә, хөрмәтле ветеран!

Гайнетдинова Илүзә, 2 гимназиянең 8в классы укучысы.

Кушымта №1

ФК — Зеркало

“ТРЕПЕЩЕТ ПЕСНЯ В МОЕЙ ГРУДИ“

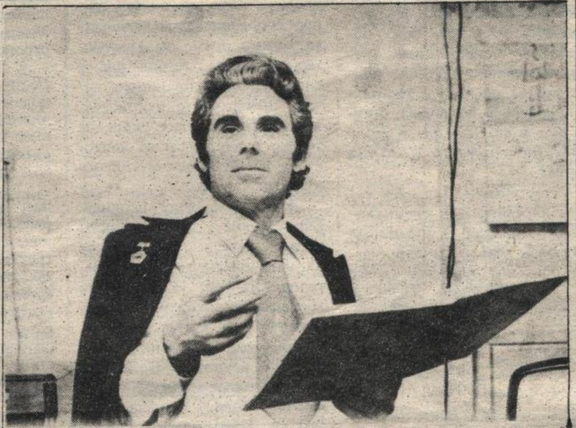

Фото ШАКИРЗЯНОВА

Если бы мне предложили снять фильм о жизни духовной элиты, то я, не задумываясь, остановила бы свой выбор на Зуфаре Сагитове. И не только потому, что преклоняюсь перед этим музыкантом и композитором, чей талант сравним с даром селекционера, выводящего из сорняковых сортов совершеннейший по красоте цветок. Так и Зуфар из какофонии, сопровождающей наше бытие, улавливает чистые, прозрачные, как глоток родниковой воды, звуки и преобразует их в мотивы. В его песнях затасканное, заболтанное, захватанное неумелыми руками слово “фольклор“ приобретает первозданную значимость. А еще Зуфар Яруллович обладает не менее редким даром наделять духовностью даже неодушевленные предметы, которые его окружают в быту. Это тот случай, когда вещи говорят о хозяине больше, чем слова.

Яблоневый сад, добротный деревянный дом, а в доме - старинные комнатный орган, граммофон, часы с боем...

Эти драгоценные реликвии достались Зуфару Ярулловичу в наследство от его деда. По деревенским меркам, тот был большой чудак. Неугомонный нрав долго носил его по чужбине. Искал он счастья и на золотых приисках. “Намыл“ там немало деньжат. Но опять-таки, как потом говаривали деревенские, шайтан его попутал. Потратил сбережения на покупку немецкого органа, французских часов и граммофона. Когда привез их домой, на заморские дива сбежалась поглазеть вся деревня. Вот разговоров-то было! Но бабай Зуфара вообще был по натуре поперечный человек. Имел свои представления о жизни и смело претворял их в жизнь. Так он стал автором и другой “реформы“: на глазах у честной публики выволок из дома святая святых татарских обывателей - саке - деревянный настил, выполнявший функцию лежака, и внес в горницу никелированные кровати...

Не знаю, как для вас, а для меня жизнь этого человека - лишнее доказательство того, что интеллигентность - внутреннее состояние, образ жизни, а не довесок к диплому или социальный статус. Это еще раз доказывает, что тяга к музыке, тонкое чутье звуковой гармонии - удел не только рафинированных эстетов, получивших салонное образование. “Музыкальный вирус“ порой прописывается в генетическом коде и крестьянина, как это и случилось с Сагитовыми...

Вихрастая макушка Зуфара едва выглядывала из-за водруженной на его колени гармони, но меха ее уже выдували ладные мелодии. Но никто, глядя на него, не всплескивал руками: “Ах, смышленый какой!“. Все дети Сагитовых осваивали эту премудрость наравне с другими житейскими хитростями. Так, по наитию, без освоения нотной грамоты, Зуфар пришел к музыке. Потом гармонь частенько ему помогала в армии разгонять тоску по родине. А на музыкальном факультете педагогического института Зуфар “брал гармонь шальную и растягивал лады“ уже не только в порыве душевного подъема.

Затем была работа в школе N2 Набережных Челнов. Не надо сильно напрягаться, чтобы вспомнить, какое место отводила тогда система усредненного образования урокам музыки. Это было что-то вроде узаконенного расслабона между геометрией и литературой. Но Зуфар Яруллович не собирался мириться со второсортностью своего предмета. Но боролся он (если можно так сказать) не методом агитации, а методом внушения: виртуозно играл на гармони, разучивал с детьми песни, стараясь довести до них всю палитру красок, сочность языка и глубину образов татарских напевов. И, надо сказать, семена падали на благодатную почву. Многие из учеников Зуфара Ярулловича хотя и не стали великими певцами, но зато научились слушать и понимать музыку, песни. И это уже очень много. И еще: в галерее памяти, согласитесь, лица школьных учителей занимают не последние места. Но не всех их мы вспоминаем с горячим чувством благодарности. К Зуфару Ярулловичу же почти все его питомцы питают только такое чувство. Об этом говорят отклики. И если принять ученическую благодарность как единицу измерения значимости педагога, то З. Сагитов давно уже занимает почетное место в “высшей лиге“.

Под сводами второй школы родился хоровой ансамбль “Яшьлек“. Состоял он сплошь из одних девочек. Слава Богу, народ дисциплинированный, а то неизвестно чем бы закончился эксперимент их руководителя. А хотел он от “Яшьлека“ добиться ни много ни мало, а многоголосного пения. Тогда некоторые из профессионалов ставили этой идее категоричный диагноз: “абсурд“. Ибо не верили, что такой весьма специфичный “материал“, как татарская песня, может поддаться разбивке на голоса. Но в этом-то, вероятно, и есть разница между просто профессионалом и талантом: последний из невозможного творит чудеса.

Добился-таки своего Зуфар Яруллович. Потом голоса “Яшьлека“ долго радовали серебряным перезвоном зрителей в клубах, Домах культуры, на строительных площадках. Тогда-то и начал сочинять свои песни Зуфар Сагитов. Так появились “Лучи“ (на слова А. Ерикея), “Моя планета“ (на слова Н. Арсланова), “Синие цветы“ (на слова Н. Садыкова). Выступления квартета с исполнением его песен транслировались по республиканскому телевидению, заняли прочное место в репертуаре татарского радио. Всего З. Сагитовым написано более 50 хоровых, инструментальных, вокальных произведений.

Творчество Зуфара Сагитова являет собой удивительный сплав романтики, навеянной строительством КАМАЗа, юношеских грез о любви и лирического коленопреклонения перед красотой родной природы. Если попытаться сказать еще более точно, то, пожалуй, только татарское слово “мон“ в состоянии отразить всю гамму чувств, вмещающихся в его песни.

“Трепещет песня в моей груди“ - это произведение драгоценным камнем украсило корону примы татарской эстрады Альфии Авзаловой. И с ее легкой руки песня перестала быть авторской собственностью З. Сагитова, она стала “народной“. Редкий татарин может признаться, что не слышал ее.

Хотя этот колоссальный успех повторить очень сложно, все же, смею надеяться, на синусоиде своего вдохновения челнинский композитор сможет подняться еще выше.

Э. МУХАМЕТДИНОВА.

тиваль программасына кертелә. Алай гына да түгел, фестивальне Зөфәр Яруллович җитәкчелек иткән сәүдә-кулинария училищесының 30 кешелек хоры (конкурста республика күләмендә югары бәяләнгән бердәнбер хор була ул) башкаруында шушы ике җыр белән ачып җибәрәләр. Зөфәр Сәгыйтов фестивальнең лауреаты исеменә лаек була, СССР Композиторлар союзының Алтын медале һәм дипломы белән бүләкләнә.

Үткән ел Җиңү бәйрәме көннәрендә Мәңгелек ут янында барган тантаналарда "Энергетик" мәдәният сараеның ветераннар хоры "Мәңгелек ут" җырын биш көн буе җырлап торды. Җыр "Төзүче" стадионындагы бәйрәмдә кабатланмас тавышлы җырчы, бөтенроссия конкурслары лауреаты Рәфыйк Сабиров башкаруында яңгырады. "Җырның танылуы һәм гомерле булуы аның башкаручысына да бәйле. "День Победы" җыры да Лев Лещенко җырлагач кына бөтен илгә танылды бит. "Мәңгелек ут" җырын Рафыйк кебек башкара алучы юк", — ди Зөфәр Яруллович. Композиторның сүзләрендә хаклык бар: Үткән ел 9 Майда Татарстан радиосы аша җыр ун мәртәбә эфирга чыккан. Күптән түгел Мәскәүдә Җиңүнең 65 еллыгына багышлап конкурс игълан ителүен белеп, Рәфыйк Һадиевич "Мәңгелек ут" җырын конкурска җибәргән. Җюри аның көен һәм башкарылышын ошаткан, күрәсең, русча текстын (Зөфәр Яруллович аны үзе тәрҗемә иткән) соратып алган.

Икенче җырга — "Без тынычлык сакчылары"на килгәндә, анысын Рәфыйк Сабиров быел Бөек Җиңүнең 65 еллыгын бәйрәм иткән көннәрдә башкарачак. Җырны ул беренче тапкыр үткән елның октябрендә композиторның юбилеенда оркестрга кушылып җырлаган.

"Бүген генә "Фронтовик әткәй" диган патриотик рухтагы җырымны тәмамладым — Зөләйха Минһаҗеваның "Әткәй" шигыренә көй яздым", — дип каршылады Зөфәр Яруллович мине берничә көн элек. Пианинода уйнап хәләл җефете Людмила Михайловна (ул да музыка белгече, 1нче музыка мәктәбендә укыта) белән бергәләп җырлап та күрсәттеләр. Күтәренке рухтагы гаҗәеп яңгырашлы бу җыр, һичшиксез, утны-суны кичкән сугел, скрипка, баян, кларнет, тынлы һәм камера оркестрлары өчен дә бик күп әсәрләр язган. Ләкин, ни сәбәпледер, аларны туплап бер җыентык итеп чыгару хәстәрен күрмәгән.

Зөфәр аганың ике музыкаль белеме бар: педагогия институтының музыка һәм Алабуга культура училищесының дирижерлык факультетларын тәмамлаган. Ә музыкаль сәләте — әти-әнисеннән. Дүрт яшеннән тальянда, саратский гармунда уйнаган, Бөек Ватан сугышы елларында Чаллыга күчеп килгәч (тумышы белән Бикләннән ул), үсмер чагында тынлы оркестрда уйнаган. Армиядә инструменталь ансамбль оештырган.

Аның Чаллыда татар җырын дүрт тавышка башкаручы беренче хор оештыруы турында әйтеп үтми ярамас. Чөнки, үзе әйтмешли, бу яктан Зөфәр Яруллович Чаллыда революция ясаган кеше.

Ул елларда үзешчән сәнгать бәйгесендә мәктәп хорлары да үзара ярыша. Вахитов исемендәге мәктәптә музыка укыта башлаган Зөфәр Сәгыйтов шул елны ук ике тавышка җырлаучы хор оештыра һәм коллектив мәктәп хорлары арасында шәһәрдә беренче урынны ала. Икенче елны хор дүрт тавышка җырлый башлый. "Татар җырларын дүрт тавышка хәзер дә бик сирәк җырлыйлар, — дип искәртә музыкант. — Шәһәрдә безнең мәктәп хорына тиңнәр юк иде. Егерме ел беренче булды". Хорда җырлаган укучыларының бик күбе мәктәпне тәмамлагач та үзешчән сәнгатьтә катнаша. Укытучының шәкертләре арасында Галина Казанцева, Лена Борһанова кебек профессиональ җырчылар да бар.

Зөфәр Ярулловичның кызы Лира да консерватория тәмамлап, тормышын җыр-музыка белән бәйләгән. Ул — Айдар Фәйзрахманов җитәкчелегендәге татар дәүләт фольклор ансамбле артисты — җырчы, скрипкачы.

Үткән ел 80 яшен тутырган Зөфәр ага Сәгыйтовка, үзе әйтмешли, бүген дә покой юк: җырлар, музыкаль әсәрләр яза ул. Ләкин беркайчан да акчага иҗат итмәгән (бу аның өчен ят нәрсә), күбрәк язарга тырышканы юк. Бер булсын — бәрәкәтле булсын, ди. Аннары шунысын да искәртә: композитор халыкка ярап түгел, аны алга әйдәп, чорны узыбрак иҗат итәргә тиеш.

Кушымта №2

е, 7 апрель, 2010 ел. №78-79 (3492-3493) Шәһри ЧАЛЛЫ shahrichalli.narod.ru

Җырлы гомер

Хәрби авиатор [redacted] шофер, механик, балта остасы, эретеп ябыштыручы, мич чыгаручы, рәссам, тегүче, сәгать төзәтүче, музыка уен кораллары көйләүче, ясаучы, хәтта электр сабаны ясап, 12 ел инде бәрәңге бакчасын шуның белән сөрүче кем дисезме? Милләттәшебез Зөфәр Сәгыйтов. Югарыда саналган һөнәрләре аның "егет кешегә җитмеш төрле һөнәр дә аз" дигән хак сүзне раслау буларак кына китерелде. Зөфәр абый шәһәрдәшләребезгә иң элек музыка укытучысы, сәхнә ветераны, композитор буларак таныш.

Илгизә ЛОТФУЛЛИНА

Моннан төгәл егерме биш ел элек, Бөек Җиңүнең 40 еллыгы уңаеннан бөтенсоюз патриотик җырлар фестиваль-конкурсы игълан ителгәч, Зөфәр Яруллович "Мәңгелек ут" (Р.Хисамиев сүзләре) һәм "Без тынычлык сакчылары" (Н.Дәүли сүзләре) дигән җырларын язып, конкурска җибәрә. Һәм, Ходайның рәхмәте, җырларның икесе дә жюри

гыш ветераннарына зур бүләк булачак.

Урта һәм өлкән буын кешеләре арасында күпкырлы талант иясе Зөфәр Сәгыйтовның "Тибрәнә җыр күңелдә" җырын белмәүче юктыр: Зөфәр аганың визиткасы кебек ул. Нәкъ менә җырларының гомерлелеге билгели дә инде композиторның осталыгын. Чөнки шәп җырлар гына буыннан-буынга күчеп җырлана бит.

Зөфәр Яруллович җырлар гына

Кушымта №3,4

Иҗат кичәләре

"ТАБАРМЫН ДИП ЭЗЛИМ"

Мидхәт ШАКИРҖАНОВ фотосы.

70-80 елларда Чаллының мәһабәт мәдәният сарайларында һәм төзү мәйданнарында "Яшьлек" җыр ансамбле чыгышы көтеп алына иде. Аның җитәкчесе Зөфәр Сәгыйтов, дулкынлы кара чәчен артка ташлап, илаһи бер дәрт белән кулындагы нәзек таягын күтәрүгә, дистәләгән кызлар көйне бердәм башлап, челтерәп аккан чишмә тавышларын хәтерләтеп, күңелне моң белән тутыралар иде. Ыспай гәүдәсе, ягымлы елмаюы тамашачыларны әсир итә.

Икенче кабат ул иңенә аккордеон асып чы-

халык кайсын ярата, шунысын көйли, билгеле. Бер үк сүзләргә берничә көй язылуы мөмкин бит.

"Яшьлек" җыр ансамбле өчен махсус язган көйләре күп З. Сәгыйтовның. Ансамбльдә нигездә кызлар иде. Алар башкаруында Әхмәт Ерикәйнең "Нурлар"ы гаять матур яңгырый. Көе Зөфәр Сәгыйтовныкы.

"Эзлим-эзлим, табармын дип эзлим
Нур чишмәсен, бәхет диңгезен.
Дөньядагы барлык матурлыкка

фоторәсемнәрен кадерле ядкарь итеп саклый.

Соңга таба Фасил Әхмәтовның иҗади булышлыгын, акыллы киңәшләрен югары бәяли, онытмый. Аның фатихасы белән күп көнә җырлары якты дөньяга чыга, киң җәмәгатьчелеккә тарала.

Мин Чаллыда үз йорты белән торган Зөфәрдә еш булам. Өй түрендә тышкы ягында патша сурәте булган күп медальләр төшерелгән фортепианога игътибар иттем. Берничә көен Зөфәр шунда уйнап күрсәтте.

— Бу буыннан-буынга килә торган гаилә ядкаре. Аны әнием ягыннан Җиһанша бабам алтын прискаларында эшләгән акчасына сатып алган. Балалары өйрәнсен, дигәндер инде, мәрхүм. Беренче Герман сугышына чаклы ук, — дип таныштыра йорт хуҗасы.

Әйе, өй органы дигән әлеге музыка коралында кемнәр генә уйнамаган! Зөфәрнең әйтүенчә, әнисе дә, бабасы да, әтисе дә, абыйсеңелләре дә халкыбыз җырларын яратканнар, гармунда һәм әлеге коралда бик оста уйнаганнар.

Гаиләсе дә музыкага, сәнгатькә гашыйк. Хатыны Людмила Зөфәр иҗат иткән көйләрне бик оста башкара. Түбән Кама музыка училищесын тәмамлап, Чаллыдагы икенче музыка мәктәбендә укыта. Кызы Лира икенче музыка мәктәбенең скрипка классын кызыл диплом белән тәмамлап, хәзер скрипкада катлаулы әсәрләрне дә әйбәт башкара.

Тик менә соңгы елларда сәламәтлеге какшап, Мәскәүдә катлаулы операцияләр кичергән Зөфәр сәнгать коллективларынннан читләшә төште шикелле. Бу беренче карашка гына шулай. Иҗат уты белән янган йөрәк тынгы белми, иҗатка омтыла, күңелендә бөреләнеп яңа көй туып килә.

Инде шуны да әйтергә була: 18 августта кичке сәгать 5тә ГЭС бистәсенең Гидротөзүчеләр урамында "Төзүчеләр" префектурасы "ИСКЕ ЧАЛЛЫНЫ УЙЛАСАМ, ЯШЬЛЕГЕМ ИСКӘ ТӨШӘ" дигән очрашу оештыра. Анда яраткан композиторыбыз да булачак. Хәтер бәйрәме чаллылыларны үзенә чакыра.

Х. МӨХӘММӘТШИН.

Татарстаным

Зөфәр СӘГЫЙТОВ көе,

Янв. 71 г.

Җыр безгә яшәргә һәм төзергә булыша...

Музыкага шундый мәхәббәт анда кайчан уянды соң? Бәлки балачактан, авылга Казаннан килгән тынлы оркестрны онытылып тыңлаган җәйге кичтәдер... Кояш нурында ялык-йолык килүче трубалар, көчле тавыш агымы, шат йөзле музыкантлар... Шул көннән соң Зөфәр малайлар шуклыгын калдырып, чын күңелдән бирелеп әтисе яисә әнисенең тальян гармунда уйнауларын тыңлый. Ә инде тиздән үзе дә гармун телләренә баса башлый. Биш яшендә тальян гармунда уйный, урта мәктәпне тәмамлаганда берничә музыка коралында ирекле уйный белә, нотага өйрәнә.

Аннан соң инде утыз еллап вакыт узган. Бер тапкыр Шулай Вахитов исемендәге мәктәп классларының берсенә кулына аккордеон тоткан ир килеп керә. Ул балаларга музыканың кешегә ничек тәэсир итүе турында сөйли, аны тыңларга өйрәтә. Бер үк көйне әле аккордеонда, әле гармунда, әле трубада уйнап, балаларның кызыксынуын, куануын күзәтә. Мәктәпне тәмамлап, күп еллар үткәч, алар үз укытучылары янына килерләр, балачактагы кебек аның яңа көйләрен бергәләп җырларлар.

Хор түгәрәгенә йөздән артык кеше йөри, ә теләүчеләр саны һаман арта. Һәр музыка фразасына игътибар биреп, балалардан югары художество башкарышын таләп итеп, укытучы алардан музыкантлар тәрбияләү максатын куймый, билгеле, ул аларда музыкага мәхәббәт тәрбияләргә омтыла. Дәресләрдә рус һәм татар музыкасы классикларының төрле әсәрләрен тыңлыйлар. Хор коллективы мәктәп үзешчән сәнгать смотрларында катнаша, берничә ел рәттән инде призлы урыннарны ала.

Укытучы җиденче класста укучы кызның матур тавышына игътибар итә. Индивидуаль күнегүләр башлана. Яшь җырчының диапазоны тар булуы ачыклана. Һәм бу тавыш өчен махсус көй язу теләге уяна. Ә. Ерикәй сүзләренә язылган „Йөрәк җыры" менә шулай туа. Зина Николаева, аның белән чыгыш ясап, республика үзешчән сәнгать смотрында зур уңышка ирешә. Биш ел элек „Татарстан үзешчән композиторлары әсәрләре җыентыгын" Зөфәр Сәгыйтовның тагын ике җыры—Т. Яхина сүзләренә язылган „Җырлыйк, иптәшләр" һәм „Кайда соң син?" (автор сүзләре) өстәлә. Ә тиздән аның белән Казан тамашачылары да таныша. Зина телестудиядә аның „Тыңласаң — белерсең" җырын башкарып, беренче призны алды. Укытучы-композитор 30лап көй язды. Хәзер эшләве дә җиңеләйде: магнитофон, музыка кораллары булган кабинет та бар. Дәресләрдә нота өчен махсус такта кулланыла.

Балаларда бу фәнгә мәхәббәт тәрбияләү өчен укытучыга күп тырышырга туры килә. Хәзер алар мәктәптә махсус җиһазландырылган—яссы идәнле, ярым түгәрәк өстәлбарьер, скамейкалар куелган кабинетлар, гомумән, яхшы акустиканы һәм дирижер белән тулы контактны тәэмин итүче шартлар турында хыялланалар. Укытучының эш сәгатен билгеләве дә кыен. Үз фонетикасы язмаларын тыңларга, дәрес өчен әсәрләр сайларга, бөек композитор тормышы һәм эшчәнлегенә багышланган радиотапшыргычны, Казан филармониясе концерт-лекцияләрен магнитофонга язып алырга, хор дәресләрен оештыру турында уйланырга кирәк. Ә эш өстәлендә—үзе үтәгән контроль эшләр дәфтәре өеме. Күбесенә „Бик яхшы" билгесе куелган. Казан пединститутында читтән торып укучы студент чираттагы сессиягә әзерләнә.

—Бу атнада менә нәрсә белән шөгыльләндем,—дип каршылый мине Зөфәр Яруллович һәм нота дәфтәрен суза. —Яңа җыр өстендә эшләүне тәмамладым. Җан тынычланып, күңел шатланып китте.

Җырлар, яраткан композиторлар турында сөйләшәбез. Ә соңыннан ул органда Бахны уйный... Дөнья тына, сөйләшү дә кыймылдау да мөмкин түгел.

Таныш бүлмәне ничәнче кат күзәтәм. Китап киштәләрендә, өстәлдә—карандаш һәм буяу белән эшләнгән портретлар, язылып бетмәгән ноталар, җыр җыентыклары, музыка әсбаплары... Менә моннан егерме ел элек төшкән рәсем. Кулына аккордеон тоткан, хәрби киемле Зөфәр —солдатлар арасында. Ул аны армиягә дә үзе белән алып китә, Себер авиация училищесында да, Украинадагы махсус мәктәптә дә аннан аерылмый. Бу мәктәптә ул хәрби ансамбль белән җитәкчелек итә. Авиация механигы, өлкән сержант З. Сәгыйтов „Сугышчан һәм политик укудагы уңышлары, яхшы хезмәт өчен" генә түгел, үзешчән сәнгать оештыру өчен дә берничә мәртәбә бүләкләнә. Армиядән Яр Чаллыга кайта һәм Рифкать Гарифуллин белән бергә район Культура йортында беренче эстрада аркестрын оештыра. 1965 елда Казанда үзешчән сәнгать йомгаклау концертында чыгыш ясыйлар. Анда З. Сәгыйтов дипломант исемен ала. Икенче диплом „үзешчән композитор" З. Сәгыйтовка В. И. Ленин туунын 100 һәм Татарстанның 50 еллыгына багышланган смотрда ирешкән уңышлары өчен бирелә. Ә күптән түгел Культура йортында җыр ансамбле оештыра, аның өчен ул „Туган як" җырын яза. Зөфәр Яруллович дәресләрдән тыш музыка буенча мәктәптә факультатив курс алып бара. Биредә дә, хордагы кебек үк, йөрәгә теләүчеләрне эзләп торасы юк. Музыканы яраткан, аның белән кызыксынган, сәләте булган, музыка белеменә ия булырга теләгән кешеләр килә. Һәм бу теләк—укытучы хезмәтенә иң югары бәя.

Э. СТЕПАНОВА.

Кушымта №5

июнь 02 ел

Ватаным Татарстан

ҖЫРЛЫ – МОҢЛЫ, ҺӨНӘРЛЕ МИЛЛӘТТӘШЛӘРЕБЕЗ

Кәдим ага Шәйхетдинов Балтач районы Янгул авылында яши. 76 яше белән барса да, үзенең остаханәсендә агачтан һәм калайдан төрле әйберләр иҗат итә. Аның өендә дә үзе эшләгән затлы мебель тора. Кешеләрнең йомышын үтәп, чүмеч, комган, соскы, кирәк-яраклар ясый. Сез аны үзенең ишек алдында, коелары янында күрәсез.

Музыкант, композитор Зөфәр Сәгыйтов озак еллар Чаллы шәһәре балаларына музыка белеме укыткан педагог: Вахитов исемендәге һәм 5 нче музыка мәктәбендә бу эшне 45 ел башкарган. Чаллы халкы аны атаклы хор дирижеры буларак та белә. Җиңүнең 40 еллыгына багышлап оештырылган Бөтенсоюз конкурсы лауреаты: алтын медаль һәм СССР Композиторлар берлеге дипломы белән бүләкләнгән. Хатыны Люда да музыка укытучысы, Чаллыдагы 13 нче татар сәнгать мәктәбенең теория бүлеге мөдире. Кызлары Лира озакламый Казан консерваториясен тәмамлаячак.

Мидхәт ШАКИРҖАНОВ фотолары.

Кушымта №6

Зөфәрдускә! Киләчәктә зур уңышлар, бәхет телим – Мидхәт Ш.

июнь 84 е. Соц. Тат.

Замандашыбыз

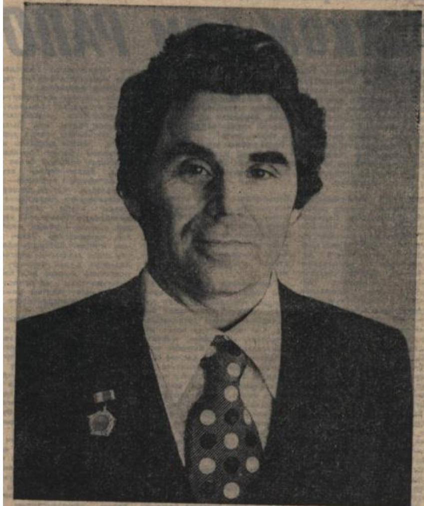

КамАЗ төзелеше ударнигы

...л архитектор да, төзүче дә түгел. Әмма ...ң күкрәген «КамАЗ төзелеше ударнигы» ...н билге бизи. КамАЗ төзүчеләргә, яңа ка...салучыларга культура хезмәте күрсәтүдә, ...ләргә музыка тәрбиясе бирүдә тырышып ...әве өчен лаек булган ул бу мактаулы исем-

...өфәр Яруллович байтак еллар буе Чаллы... Вахитов исемендәге урта мәктәптә музы...укытучысы булып эшләде. Аннары музыка ...тәбендә дәресләр алып барды. Хәзер ни...режнев шәһәрендә ТАССР Сәүдә министр...ның урта профессиональ-техник училище...да музыка җитәкчесе ул. Зөфәр Яруллов ...җитәкләгән хор үзешчән сәнгать коллек...ларының республика смотрларында күп төпкыр дипломнар белән бүләкләнде.

Республикабыз җыр һәм музыка сөючеләре Зөфәр Сәгыйтовны һәвәскәр композитор буларак та яхшы беләләр. Аның «Тибрәнә җыр күңелдә», «Туган җирем Чаллы», «Таң җиле» кебек җырларын профессиональ артистлар да яратып башкаралар.

Ул үзенең музыкасы, матур җырлары белән машина ясаучыларны, шәһәр төзүчеләрне хезмәттә яңадан-яңа җиңүләргә рухландыра, аларга дәрт өсти, илһам бирә. Әнә шуңа күрә дә «КамАЗ төзелеше ударнигы» дигән исемне горур йөртә.

Г. ШӘМСЕТДИНОВ.

Рәсемдә: З. Сәгыйтов.

М. Шакирҗанов фотосы.

Кушымта № 7

Суббота, 27 марта 1971 г.

Идет смотр художественной самодеятельности детских коллективов

МАССОВОСТЬ, ТВОРЧЕСТВО

ВЕСЕННИЕ каникулы школьников начались с традиционного смотра художественной самодеятельности, который проходит в эти дни в районном Доме культуры. В фойе зрители с интересом осмотрели выставку работ учащихся школы № 2. Модели одежды, отвечающие требованиям современной моды, рукоделия, вязаные кофточки, варежки, кружевные блузы — все это сделали юные мастерицы на уроках труда, на занятиях кружка кройки и шитья. У выставки посетителей встречают преподаватели по труду В. Сабанаева и Х. Шамилева, рассказывают о работах своих самых трудолюбивых учеников. Среди них старшеклассницы Низамова, Гимазетдинова, Шангареева. Большой оригинальностью привлекает внимание доска отличников по музыке. Над ее оформлением немало пришлось потрудиться преподавателю музыки З. Сагитову. На нотоносце портреты отличников и нотные знаки, с помощью которых написан куплет песни Николая Островского «Пусть всегда будет солнце».

Любители природы, конечно, задержатся у стенда «Знаешь ли ты название этих цветов?». Перехватив их восхищенный взгляд, устремленный на букеты живых цветов, выращенных детьми в теплице, Валентина Ивановна Сабанаева поясняет: «Ребята дали обязательство вырастить для города 15 тысяч рассады, и стремятся этот план перевыполнить». На выставке экспонируются и замечательно оформленные плакаты, иллюстрирующие правила уличного движения. Их выполняли учащиеся под руководством М. Габдрахманова. И еще немало интересного, но уже раздаются нетерпеливые аплодисменты в зрительном зале и дается занавес.

Программа концерта открылась выступлением хора в составе 100 учащихся, исполнившего песню «Любите Россию» (музыка Туликова, слова Милявского). Большое впечатление на зрителей произвела солистка Надежда Кузьмичева. Вот на сцену выходит группа девушек в буденновках с красными звездочками. Вокальный ансамбль исполняет песню из кинофильма «Неуловимые мстители», музыка Яна Френкеля, слова Роберта Рождественского. На «бис» вызывают Сашу Казюкова, он поет песню «На Каме-реке есть городок». Слова этой песни (музыка А. Фаттаха) написал Махмут Хусаин, когда был в гостях у школьников в прошлом году. Очень тепло встречают зрители квартет мальчиков, исполнивший песню «Родной земле» (муз. Гибадуллина, слова Зайнашевой).

Особого внимания заслуживает хореографическая композиция «Дружба народов мира». Ее подготовил с учащимися балетмейстер Михаил Федорович Фаттахов. В композицию входят: танец «Сапожки русские», испанский танец «Хоппель-поппель», французский танец «Ой-ля-ля», эстонский танец «Сум-валле-риллераа» и «Школьная полька». Чтобы представить массовость при выполнении концертной программы, достаточно сказать, что в хореографической композиции заняты 64 исполнителя. Хорошо отработанное музыкальное оформление, прекрасные костюмы, явное удовольствие, с которым юные танцоры исполняли хореографические этюды — все это не могло не доставить зрителям эстетическое наслаждение.

Немало труда в подготовке к самодеятельности приложили организатор по внеклассной работе Е. Гильмутдинова, преподаватель музыки З. Сагитов. Удачно были подобраны ведущие — десятиклассница Таня Ермолаева и ученик 9-го класса Хамит Шарипов. Примечательна их хорошая дикция и умение держаться на сцене.

Смотр школьной художественной самодеятельности продолжается.

Э. Степанова.

НА СНИМКЕ: танцевальный ансамбль исполняет композицию «Лодка плывет» (постановка Е. Гильмутдиновой).

Кушымта №8

Мәктәп смотры-73

23 марттан 26 сына кадәр шәһәр мәктәпләрендә совет яшьләренең Бөтенсоюз фестивалена һәм Берлинга булган яшьләр һәм студентларның X Бөтендөнья фестивалена багышланган үзешчән сәнгать смотры булды.

Быел үзешчән сәнгать смотры, башка елларга караганда, югары эстетик, художество, культура һәм оештыру дәрәҗәсендә барды. 2 нче, 12 нче, 8 нче, 13 нче мәктәпләрнең концертлары нык-лы уйланган тематика, җанр төрлелеге, төгәл оештыру, массалылык белән аерылып тора.

7 нче мәктәп хоры һәм вокаль группасы (җитәкчесе В. Борлуцкий), 2 нче мәктәп хоры (җитәкчесе З. Сәгыйтов) чыгышлары мактауга лаек. 8 нче мәктәпнең башлангыч класслары хоры (В.М. Сыриков) уңышлы чыгыш ясады. 12 һәм 8 нче мәктәп коллективлары үзләрен яхшы яктан таныттылар, 5 нче мәктәпнең дә

.7 нче мәктәпнең җыр ансамбле, 12 нче мәктәпнең «Аленка», 8 нче мәктәпнең «Олютана» ансамбльләре матур чыгыш ясадылар.

Милли киемнәр киеп башкарылган биюләр төрлелеге, башка-

ру техникасы һәм осталыгы, темпераменты белән куандырды. Алар бер вакытта булмаганча күп иде. 6 нчы мәктәпнең 10«А» классы бию группасы, 10 нчы мәктәпнең «Без республиканың бәхетле балалары» дигән интернациональ бию картинасын, 10-нчы мәктәпнең лирик хороводын һәм күңелле «Барыня»сын, 1 нче мәктәпнең «Күңелле клоуннар» дигән шаян биюен, 6 нчы мәктәп октябрятларының хор җырын, «Октябрятлар полькасы» биюен,

биюен аеруча билгеләп үтәргә кирәк.

Ләкин, кызганычка каршы, безнең балаларыбыз шигырьләрне һәм проза әсәрләрен сәхнәдә сирәк укыйлар. Шигырьләрне бик күңелсез, дәртсез, әчпошыргыч укыйлар. Шуңа күрә алар арасында истә калырдайлары да юк. Алай да 2 нче мәктәптән Эльмира Гыйльметдинованың «Безнең КамАЗ» дигән шигырьне укуын әйтеп үтми булмый. Ул өлгергән, патриотик, әйтергә кирәк, өлкән фикерләү һәм башкару осталыгы белән таң калдырды. Бу номер иң югары — 6 балл алды. Жюри номерның иң югары 5 баллына тагын бер автор баллы өстәде. Наташа Сенат-

укуын, Светлана Барабашның (7 нче мәктәп) лирик чыгышын, Нелля Гайнетдинованың (12 нче мәктәп) пафосын да билгеләп үтми булмый.

Ялгыз номерлар бик аз булды, аларны бармак белән санарга мөмкин. Жюри Женя Мухин (12-нче мәктәп) башкаруында «Класссташлар», 2 нче мәктәптән Әнисә Муллахметова башкаруында «Туган авылым» дигән җырны югары балл белән билгеләде. 12 нче мәктәптән кызларның оригиналь, төгәл гимнастик күнегүләре, 7 нче һәм 13 нче мәктәп гимнастларының катлаулы, кыю, акробатик этюдлары хәтердә сакланышлы. Жюри 5 нче һәм 3 нче

кән иде. Алай булып чыкмады. Концерт номерлары күңелсез, начар өйрәнелгән.

Смотрның югары дәрәҗәдә үтүе — художество, музыка җитәкчеләренең, хореографларның, әдәбиятчыларның, оформить итүче художникларның, оештыручыларның тырышлыгы нәтиҗәсе. Ә алар ролендә, башкалардан күбрәк, мәктәпләрнең өлкән пионер вожатыйлары, тәрбия эше буенча оештыручылар, директорлар, партия һәм комсомол оешмалары секретарьлары чыгыш ясады.

Мәктәп концертларының иң яхшы номерлары 8 апрельдә «Чулпан»да йомгаклау концертында күрсәтеләчәк.

Т. ПОЛИКАНОВА,
ВЛКСМ шәһәр комитетының мәктәп бүлеге инструкторы, смотр жюрие члены.

Редактор А. Я. АРТЕМЬЕВ.

Кушымта №9,10

71 г.

ВЫСШАЯ ОЦЕНКА

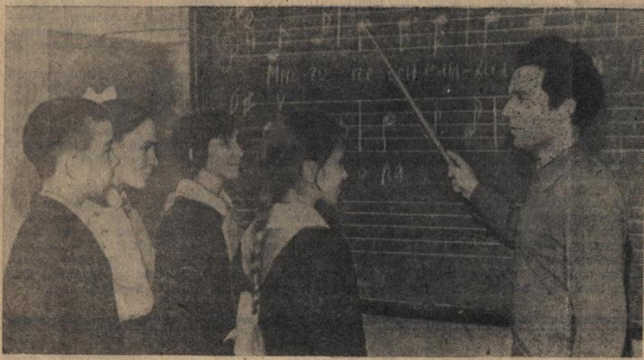

Э. СТЕПАНОВА.

КОГДА началось это приобщение к миру музыки? Может быть, тем летним днем в деревне, где проходило его детство, когда приехал из Казани духовой оркестр. Сверкающие на солнце трубы, водопад звуков, жизнерадостность музыкантов... С того дня Зуфар стал оставлять мальчишеские забавы ради того, чтобы послушать игру отца или матери на гармонике, а вскоре и сам стал подбирать мелодии. В пять лет свободно играл на тальянке, а к окончанию средней школы владел многими музыкальными инструментами, изучил нотное письмо.

С тех пор прошло около тридцати лет. Однажды в один из классов школы им. Вахитова вошел мужчина с аккордеоном в руках. Он рассказал детям, какими красивыми делает людей музыка, и, слушать и понимать ее. Играя одну и ту же мелодию на аккордеоне, затем на гармонике и трубе, он наблюдал, как загорались любопытством и восторгом глаза детей. Много лет спустя, уже окончив школу, они будут приходить к учителю музыки, чтобы послушать новые песни, спеть вместе, как в годы детства.

...Хоровой кружок насчитывал уже более ста человек, а желающих все прибавлялось. Обращая внимание на каждую музыкальную фразу, добиваясь от детей высокохудожественного исполнения, учитель, однако, не ставит целью сделать их музыкантами, но стремится воспитать у них любовь к миру прекрасного. На занятиях прослушиваются в грамзаписи произведения русской и татарской музыкальной классики. Хоровой коллектив выступает

жественной самодеятельности, несколько лет подряд занимает призовые места.

Как-то учитель заметил, что у новенькой девочки из седьмого класса голос очень красивого тембра. Начались индивидуальные занятия. Выяснилось, что у юной солистки небольшой диапазон, не позволяющий расширить репертуар. Тогда и появилось желание написать что-нибудь специально для этого голоса. Так родилась «Песня сердца» на слова А. Ерикея, с которой Зина Николаева с большим успехом выступила вскоре на республиканском смотре.

Пять лет назад в «Сборнике произведений самодеятельных композиторов Татарии» появились еще две песни Зуфара Сагитова — «Споемте, друзья» на слова Т. Яхиной и «Где ты?» (слова автора). А вскоре с ним познакомились казан-

на студии его новую песню «Послушай — и узнаешь», которая получила первый приз. Учителем-композитором написано уже около 30 песен.

Конечно, теперь работать намного легче: в школе есть кабинет с проигрывателем, магнитофоном, музыкальными инструментами. На уроках используется специальная доска с нотоносцем. Не то было в начале. Немало потрудился учитель, прежде чем этот предмет стал у ребят одним из любимых. Вот уже четыре года, с первого класса, серьезно занимаются пением Султанбеков и Миннигалеев, о которых говорят, что их хлебом не корми, только дай спеть. Теперь вместе с Зуфаром Ярулловичем они мечтают о том времени, когда в школе будет специально оборудованный кабинет пения: наклонная плоскость пола, полукруглый стол-барьер, возвышающиеся скамейки—все, что обеспечивает хорошую акустику и полный контакт с дирижером.

Трудно определить границы рабочего дня учителя. Нужно прослушать грамзаписи личной фонотеки, выбрав то, что можно использовать на уроке, записать на магнитофон радиопередачу, посвященную жизни и деятельности великого композитора, концерт-лекцию Казанской филармонии, продумать, как лучше организовать занятия с солистами. А еще на рабочем столе—пачка тетрадей с собственными контрольными работами. В некоторых уже оценки, в основном — «Работа выполнена отлично». Студент-заочник Казанского пединститута готовится к очередной сессии.

— Вот чем я занимался эту неделю, — встречает меня Зуфар Яруллович, протягивая нотную тетрадь. — Работа над новой песней закончена. На душе легко и радостно, как никогда...

он играет на органоле Баха. Мир замирает, и нельзя ни слова сказать, ни шелохнуться...

В который раз обвожу взглядом знакомую комнату. На книжных полках, на столе—наброски портретов карандашом и маслом, недописанные ноты, сборники песен, учебники по музыке, фотографии. Вот снимок, сделанный двадцать лет назад. На нем Зуфар в военной форме, в круту солдат, с аккордеоном в руках. Он взял инструмент с собой в армию и не разлучался с ним ни в авиационном училище в Сибири, ни в спецшколе на Украине, где руководил военным инструментальным ансамблем. Авиационный механик старший сержант З. Сагитов не раз награждался не только «За успехи в боевой и политической учебе и безупречную службу», но и за организацию художественной самодеятельности.

Демобилизовавшись, вернулся в Набережные Челны. Вместе с трубачом Рифкатом Гарифуллиным организовал в районном Доме культуры первый эстрадный оркестр. В 1965 году выступали на заключительном смотре художественной самодеятельности. Тогда З. Сагитов получил звание дипломанта. Второй диплом был присужден «Самодеятельному композитору З.Сагитову за успехи в смотре художественной самодеятельности, посвященном 100-летию со дня рождения В. И. Ленина и 50-летию Татарии». А недавно он создал в РДК вокальный ансамбль, для которого и была написана упомянутая им новая песня «Край родной».

В школе Зуфар Яруллович ведет, кроме уроков, факультативный курс по музыке по специальной программе. Здесь, как и в хоре, желающих искать не приходится. Идут сами, кто с любознательностью, кто с одаренностью, и все — с желанием стать художественно образованными людьми. И это

"ШӘҺРИ ЧАЛЛЫ" НЫҢ БАЛАЛАР ҺӘМ ЯШҮСМЕРЛӘР ӨЧЕН КУШЫМТАСЫ * 11-17 АПРЕЛЬ, 1994 ЕЛ

Аэрочана ясаучы композитор

Зөфәр абыйларның өе кечкенә генә бер музейны хәтерләтә. Әнә Җиһанша бабайдан калган немец органы белән граммофон. Икенче бер почмакта — буфет, өстәл, урындыклар. Матур-матур бизәкләр белән аларның барысын да Зөфәр абый үзе ясаган. Гасыр башында Парижда эшләнгән сәгать тә әкрен генә йөри әле, чөнки аны Зөфәр абый карап, төзәтеп тора...

Зөфәр Ярулла улы Сәгыйтовны шәһәребездә укытучы һәм композитор буларак беләләр. "Чаллы турында җыр", "Тибрәлә җыр дулкыннары минем күңелемдә", "Татарстан"ны күпләрнең радиоалгычлардан һәм концертларда тыңлаганнары бардыр. Бу җырлар Татарстан радиосының "алтын фонд"ында саклана лар. Ул 50 дән артык музыка әсәрләре авторы.

Музыкадан тыш ул бик күп һөнәрләр белән мавыккан. Төрле яктан сәләтле кешеләр сирәк бит алар. Аның тормышы, яшәү рәвеше күп кенә үсмерләргә үрнәк булыр дип ышанасы килә.

Зөфәр абый егерме елдан артык Мулланур Вахитов исемендәге, аннары 5 нче музыка мәктәпләрендә укыткан. Сәүдә-кулинария училищесында, Энергетиклар мәдәният йорты каршында ул оештырган хор түгәрәкләре зур уңышларга ирешә. М. Вахитов исемендәге мәктәптә эш-

машина йөртү һәм электротехника дәресләре алып барган. Шушында эшләгәндә ватык машиналар калдыгыннан йөк машинасы да җыйган. Аңа номер юллап алган. Күпме кызлар һәм егетләр шушы машинада йөрергә өйрәнеп, 3 нче класслы шофер таныклыгын алганнар! Чып-чын кабиналы, чаңгылы аэрочана да ясый әле Зөфәр абый. Ничә еллар аэрочанага

рында йөри. Хәтта туган авылы Бикләнгә дә аэрочана белән кайткалый. Асфальт юллар җәйгәч кенә, аэрочананы саклар урын булмаганлыктан, аны сүтәргә мәҗбүр булса.

Аның иң башлап үзләштергән һөнәре — киномеханик. Ул вакытта аңа нибары 14 яшь булган. Сугыш елларында Мидхәт Шакирҗанов белән (ул хәзер "Ватаным фотокорреспондент булып эшли) Чаллы, Сарман һәм башка якын тирәдәге районнарга кино күрсәтеп йөргән. Атларның күбесен фронтка алып бетергәнгә күрә, үгезләр җигеп йөрергә туры килгән. Зөфәр абый аннан соң Красноярск өлкәсенең Ачинск шәһәрендәге авиация училищесына укырга кергән. Аны бишле билгеләренә генә тәмамлаган.

Украинада, очкычлар төзү заводында авиация механигы булып эшләгәндә, берничә яңалык та керткән. Әлбәттә, моның өчен очкычны бик яхшы белү кирәк. "Егет кешегә җитмеш төрле һөнәр дә аз", дип юкка гына әйтмәгәннәрдер борынгылар. Туган якларга әйләнеп кайткач, ул читтән торып Алабуга культура-агарту училищесын, Казан педагогия институтын тәмамлый.

Кызганычка каршы, сәламәтлеге какшау сәбәпле, ул хәзер музыка дәресләре бирә алмый. ул! Менә шушы араларда гына үзенең балалар өчен язылган җырлары һәм инструменталь пьесаларыннан җыентык төзеп нәшриятка җибәргән. "Кемеш кыңгырау"ны музыка мәктәпләрендә белем алучы укучылар да алдырадыр. Сүз дә юк, бу китап алар өчен зур шатлык булачак. Чөнки музыка мәктәпләрендә татар телендә чыккан дәреслекләр бармак белән санарлык.

Зөфәр абыйны тыңлый-тыңлый хәйран каласың. Үзе кисеп, киемнәр дә тегә икән. Бусы әнисеннән күчкәндер инде. Ул да гомер буе тегү теккән. Бүлмәнең түрендә торган аяклы тегү машинасын күргәч:

— Бу машинаны әниегезнең хәтирәсе итеп саклыйсыздыр инде, — дип әйтеп куйдым.

— Юк, без аны кибеттән сатып алган идек. Ул электр белән эшли торган иде. Мин аны аяк белән тегә торган машина итеп көйләдем. Чөнки безнең еш ут булмый, — дип җавап бирде ул.

Шундый алтын куллы ул Зөфәр абый. Бөтен нәрсәне үзе башкарырга күнеккән. Бервакытта да "тегене эшләп бирегез, моны ясап бирегез", дип бер кешегә дә ялынып йөрми. Киресенчә, аңа йомыш белән кергән күршеләрне, килгән туган-тумачаларны бервакытта да борып җибәрми. Кулыннан килгәнне эшләргә тырыша.

Язмам ахырында, Зөфәр абыйның һөнәрләрен онытып бетермим микән дип, блокнотымны тагын бер кат карап чыктым. Кайчандыр гимнастика, фотография белән мавыгуын, рәсемнәр ясавын, ә бүгенге көндә сәгатьләр төзәтеп, мичләр чыгарып ятуын төшереп калдыра язганмын бит. Нинди генә музыка коралларында уйнамый ул: төрле-төрле гармуннарда, баянда, аккардеонда, фортепианода, курайда...

Әйе, авыр дип саналган бу заманда кулларыңның эш белүе бик мөһим. Чөнки һөнәрле кеше беркайда да һәм беркайчан да югалмый. Эшсезлектән урам буйлап йөргән малай һәм кызлар моны хәзердән үк аңласыннар иде. Зөфәр абый шикелле кечкенәдән эш сөеп үссәң, төрле һөнәрләргә һәвәс булсаң, киләчәктә үзеңә җиңелрәк була бит ул.

Лена МИҢЛЕБАЕВА.

Рәсемдә: Зөфәр Сәгыйтов.

зешчән биюче, үзешчән җырчы... диләр. Ә менә
чән шагыйрь сүз тезмәсе никтер телгә кермәгән.
лап уйлап карасаң, мәгънә ягыннан да була ал-
ыр ул. Ничек инде, шагыйрь, ягъни шигъри сүз
сы, оста һәм ... үзешчән?! Башлап язучы яки чә-
диаргә буладыр. Ә шагыйрь - камиллек һәм
чән, кап-каршы ук булмаса да, тәңгәл төшенчә-
дә түгел. Композитор, ягъни көй остасы белән дә
й бу. Шуңа күрә редакциябез кунагы Зөфәр
Сәгыйтовны - байтак көйләре Фәхри Насретди-
Әлфия Афзалова, Рәшит Ваһапов, Вәфирә Гыйз-

зәтуллина кебек танылган җырчыларыбыз репертуарына кергән маэстроны - шәһәребезнең үзешчән түгел, ә олкән композиторы, дип игълан итү дөресрәк булыр. Хәтерлисезме, якты моң тулы "Тибрәлә җыр күңелдә", "Язгы кичтә", "Җырларымны тыңлап белерсең" яисә патриотизм, туган илгә мәхәббәт хисләре белән өретелгән "Татарстаным", "Мәңгелек ут яна"... Сугыштан соңгы буыннарның кечкенәдән ишетеп үскән көйләре.

Буыннар зәвыгы... җыр гомере... композитор белән әңгәмәбез шушы мәгънәләрдән башланды.

БЕЗДӘ УТЫРМАДА

Җырларымнан танып белсеннәр

**Зөфәр абый, бүгенге
зиторларның попу-
ырлары турында ни
дә Сез? Аларга бир-
ягез нинди?**

Популяр сүзе киң
әле сүз бит ул. По-
.ягъни тиз арада
учыларны әсир ит-
алык арасына тара-
әлгергән икән, бу
ı яхшы яктан
үче сыйфаттыр.
арасында җиңел,
шлягерларның артык
улуы гына эчне по-

**Җиңел дигәне аңла-
Сез текст мәгънәсе-
й бизәкләренең яр-
ын күз алдында то-
ыр инде. Ә төче...**
үмәч кенә була бит,
ле. Урыс, чит ил
зиторларына ияреп-
ән инде ул - соңгы
а лирик җырлар
сы астында интим
р күбәйде. Ике ке-
расында гына кала
хисләр ялангачлан-
мме... Берәү алдан-
енчесе ташлап кит-
Ясалма пафос - ши-
дә, көй дә башкару
тык төче яңгырый.
ік кызларның җыр
ны була торган иде:
кулдан кулга
бер-берсеннән
леп язылган интим
ләр туплана. Алар-
ета-журналларда ба-
п та булмый, сәхнә-
ычкырып сөйләү дә
з - чөнки артык
Аларны йомшак
е туташлар үз алла-
елап-мышкылдап
р гына. Соңгы ел-
әнә шундый альбом
ры күбәйде. Мон-
сәрләрнең гадәттә
те юк. Башкаручы
тан куплетка, ун-
рәт, эчен суыра-
кабатлый: "син ми-
лап киттең, ташлап
киттең"... яисә
кире кайт, кайт!..".
җыр ничек дип
тәрбияви төшкә ия
а, бертөрле мәгъ-
нәтиҗәгә китерергә
р ул. Шул чакта гы-
ның гомере, "авыр-
бар. Лирик җыр бит

бөтенләй башка нәрсә - ул якты, оптимистик рухлы моң...

- Һәр буынның үз модасы, үз моңымы әллә, Зөфәр абый?

- Җырчы, композитор күңеленең, аларның рухи ихтыяҗының зәвыксызлануы мода да, моң да була алмый... Бу бик кызганыч һәм зарарлы күренеш, чөнки артист үз зәвыгын тамашачыга да күчерә, сеңдерә бит.

Тыңлаучыда чын зәвык тәрбияләүче көйләр - һәр заманның, буынның җыр сәнгате ни дәрәҗәдә икәнлекне алар билгели. Минем кулыма гармун алып уйнаган тәүге көем "Шахта" булды. Үзем уйныйм, үзем елыйм - ник яшь койганымны ул вакытта әле аңламыйм да...

- Гармунчыга ничә яшь инде?

- Дүрт. Гармун күрекләре өстеннән ике күз генә күренеп тора. Укый башлагач, тәнәфесләрдә уйнап, укучыларны биетә башладым. Җәйләрен пионер лагерена чакыралар.

- Гармунга, гомумән, музыкага әвәслек кемнән килә соң?

- Безнең әткәй заманы өчен бик укымышлы кеше

иде, МТСта механик бул
эшләде. Бабам истәл
өйдә кечкенә орган һ
гармун бар иде. Алар
әткәй үзе дә, әнкәй
абыйларым да уйный б
пәләр. Беләләр генә түг
ятатып уйныйлар и
Соңрак, әткәй вакытс
дөнья куйгач, тормышл
тыгызланды. Әле дә хә
ремдә: әнигә ияреп Чап
базарына чыккач, гарму
нар сатыла торган җир
килеп туктаддык. И, б
яшь кенә егет сызды
инде аккордеонда! Әнк
дә, мин дә дөньяны оны
тык: авыз ачып карап к
тык. Бармакларым үзл
реннән-үзләре биешеп т
ра инде.

Әнкәй ничек итсә ит
озакламый өйгә аккорд
он кайтты.

Гармун уен коралы г
на түгел, ул гаилә әгъза
кебек - шатлыкны да, х
рәтне дә уртаклашу
булды. Гармун уйн
абыйларны сугышка оз
тык, әлкәнебез Мирзан
сугыш бетәргә ярты
калгач үлү кайгысын
гармун бүлеште. Икенч
без — Мисбах абый,
гыштан исән-сау кайт
гомере буе мәктәптә м
зыка укытты.

Әнкәйнең "Зинге
тегү машинасы бар иде
ул фабрика заказлар
өйгә дә алып кайта: т
буе солдат гимнастеркал
ры, биштәрләр тегә. Б
дә алмашлыйбыз. Күз
йокы тыгыла, билләр с
лый... Шунда әнкәй кул
на гармун алып бер
дәртле көй уйнап җибәр
арыганнар онытылып к
тә...

Армиядә дә гармун
ташламадым мин. А
самбль оештырып, к
цертларда чыгышлар я
дык. Солдат киемен
салмыйча, Чаплының Вах
тов исемендәге урта м
бенә музыка укытучы
булып эшкә урнашты
Күп тә үтмәде, зур х
оештырып җибәрде
Көндез укытам, кичләр
репетиция, әле шәһәрн
тынлы оркестрында
уйнап йөрим...

**- Ә музыка, көйлә
язуга кайчан керештегез?**

- Хор оештырдык, ди
әйтәм бит әле. Күмәкл
җырлауга гына түгел, ә
дүрт тавышка башкарыр
өйрәтәм - ә моңа барыр
дай кулай әсәрләр аз. К
барса, сүзе килми, сү
шәп икән - көе бик гади.

(Дәвамы 3 биттә).

Февраль 66 ел

РАЙОНДА МУСА ҖӘЛИЛ КӨННӘРЕ

РАЙОН КУЛЬТУРА ЙОРТЫНДА

15 ФЕВРАЛЬ. Кичке 7 сәгать. Район Культура йортында бер генә дә буш урындык, хәтта басып торырлык та урын калмаган. Президиум авансценада. Пәрдә ябык. КПСС шәһәр комитеты секретаре **Ф. Я. Яруллина** патриот шагыйрь, Советлар Союзы Герое **Муса Җәлилнең** тууына 60 еллык юбилеена багышланган кыска речь белән тантаналы җыелышны ачык дип игълан итә һәм доклад өчен беренче урта мәктәпнең әдәбият укытучысы **Миңлеңур Галиевна Негашевага** сүз бирә.

Докладчы трибунага чыгып баса. Президиум авансценаны бушата. Акрын гына пәрдә ачыла. Сәхнәдә 1 һәм 2нче урта мәктәп укучыларының җыелма хоры. Сәхнә алдында өстә бер яктан икенче ягынача сузылган озын кызыл комачка түбәндәге юллар язылган:

«Муса Җәлилне тудырган халыкка, аны үстергән әдәбиятка бездән мәңге хөрмәт һәм мәңгелек дан!»

Музыка укытучысы Зөфәр Сәгыйтов хор алдына чыгып баса һәм аккордеонда Мураделинең «Бухендвальд набаты»н уйный,хор көчле тавыш белән шул җырны рус телендә, аннары «Күңелле яшьләр» җырын татар телендә башкара. Җыр тыну белән рус телендә доклад башланып китә.

— Үлемсез әсәрләре һәм Ватаны өчен үлеме белән үз исемен мәңгеләштергән язучылар дөньяда күп түгел,— ди докладчы.—Алар —Бөек Байрон, Венгриянең данлыклы халык шагыйре Петефи, Чехословакия герое Юлиус Фучик һәм безнең Муса Җәлилебез.

Җәлилнең бөеклеген күз алдына ачыграк китерү өчен докладчы Франция язучысы коммунист Луи Арагон сүзләрен кабатлый: «Бу кеше үзенең Казаннан һәм Новосибирскидан, Владивостоктан һәм Ленинградтан, Тбилисидан һәм Ригадан булган туганнары өчен бетеп килгән унынчы урта мәктәпкә Муса Җәлил исемен үзләштерү турындагы карарын игълан итә. Зал гөрләтеп кул чаба.

1 Май мәйданында геройга һәйкәл ачылачагын хәбәр итә докладчы. Ә икенче мәктәп укучысы Гөлзада Гәрәева бу вакыйгага багышлап язган үзенең «Мәңгелек мирас» исемле шигырен укып күрсәтә.

Докладчы Муса Җәлилнең тормыш юлын яктыртуга күчеп, аның 13 яшеннән үк шигырь яза башлавын, үсә төшкәч ВЛКСМ өәк комитеты аппаратында, аннары Казанда эшләвен, опера театры тудыруга зур хезмәт куюын әйтә.

— Ватан сугышы башлана,—ди докладчы. Сәхнә артында әкрен генә «Изге сугыш» моңы ишетелә һәм көчәя бара. Аны тыңлаганда халкыбызның явыз дошманга каршы бердәм күтәрелүе гәүдәләнә. Шул чакта язучылар Союзының Татарстан правлениесе председателе Муса Җәлилнең башка язучыларны да ияртеп, фронтка китүе күз алдына килә.Дошманга каршы каты сугышларда авыр яраланган Мусаны дошман әсирлек юлыннан атлата.

Әмма Мусаның яшисе һәм көрәшәсе килә. Фашистларның төркестанлы хәрби әсирләрче үз ватаннарына каршы файдалану планнары турында белеп алгач, ул шуңа каршы көрәш оештыру максаты белән фашистлар чыгара торган татар телендәге газетада эшли башлый һәм үзенә хыянәтче клеймәсен ала. Әсирләр арасында фашизмга каршы агитация алып бару өчен яшерен штаб оештыра һәм аның белән җитәкчелек итә.

Нәкъ шул вакытта ул сөеклесе Әминә исеменә «Ышанма» шигырен яза. Бу шигырьне беренче мәктәп укучысы Венера Шакирова рус телендә укып күрсәтә.

Әйе, Муса иректә һәм фашист... рүен оештыра һәм шул зур эшне тормышка ашыру алдыннан гына гестапо Мәхмүт исемле хыянәтчедән оешма эше турында белә һәм Муса Җәлилне кулга ала. Аны Берлиндагы Моабит төрмәсенә китерәләр. Шуннан соң немец командалыгы бер боерыкта «Әсирләрдән иң ышанычсызы татарлар» дип күрсәтә.

Мусаны һәм аның иптәшләрен җәзалыйлар. Ләкин ул төшенкелеккә бирелми. Үзен үлем җәзасына хөкем иткәч тә, башын палач балтасы астында тоткан хәлендә, аеруча көчле шигырьләрен яза.

— Фашизмның ерткычлыгын шагыйрь бик оста күрсәтеп биргән. Аның «Бүреләр»ен тыңлап карагыз,— ди докладчы. Бу шигырьне 2нче мәктәп укучысы Г. Гәрәева укып күрсәтә.

Ирегә алынган, богауланган шагыйрьнең иреккә ничек бәя бирүен зал 1нче мәктәп укучысы Соня Шакированың «Ирек» шигырен рус телендә укуыннан яхшы аңлый.

Шагыйрь үлем көткәндә дә күтәренке рухын югалтмый, юмористик шигырьләр дә яза. 2 нче мәктәп укучысы Зина Николаеваның музыкага кушылып «Дулкыннар»ны җырлавы, залдагыларга көч бирсә, 1нче мәктәп укучысы Анатолий Ивыгинның «Томаулы гыйшыкъ» шигырен рус телендә укуы залны көлдереп тә ала.

Әйе, шагыйрь Муса Җәлилнең илебезгә кайткан Моабит дәфтәрләрен халкыбыз һәм яшьләр шатланып, ике куллап кабул иттеләр. Аның шигырьләре хәзер илебез өстендә, алай гына да түгел, барлык илләрдә канатланып йөриләр, һәр кеше күңеленә барып җитәләр. Дөньяда герой шагыйрь Муса Җәлилне белмәгән кеше юктыр, дисәк тә ялгыш булмас. Шушы фикерне расларга теләп, сәхнә уртасына 1нче мәктәп укучысы Неля Якупова чыгып баса һәм шагыйрь истәлегенә, аның мәңге үлмәс образына, ялкынлы иҗатына багышланган «Шаги Джалиля» шигырен рус телендә укый.

Әйе, яшьләрнең шагыйребез җырларын шундый яхшы, күңелле, нәфис укулары үзе үк Муса Җәлилгә карата аларда булган көчле, зур ихтирам турында сөйли.

Тантаналы җыелыш Вахитов исемендәге 2нче урта мәктәп укучылары драма коллективының Риза Ишмурат әсәре «Үлмәс җыр» героик драмасыннан соңгы ике пәрдәсен сәхнәгә кую белән тәмамлана.

Халык әдәби кичәдән Муса образын күңел түренә урнаштырып, канәгатьләнеп тарала.

Х. Маннапов.

Герой-шагыйрь Муса Җәлилнең 60 еллык юбилеена хәзерлек көннәрендә Вахитов исемендәге икенче мәктәпнең үзешчән түгәрәкләре киеренке эшләде. Укучылар Муса Җәлил сүзләренә язылган көйләрне, аның шигырьләрен өйрәнделәр. Риза Ишмуратның „Үлмәс җыр" исемле драмасыннан өзекләр хәзерләделәр һәм бу концерт белән үз мәктәпләрендә, шәһәр китапханәсендә, культура йортында чыгыш ясадылар. Рәсемдә: икенче мәктәп укучылары Г. Сафина, Р. Кыямова, А. Вәлиева, Ф. Хәбибуллина составындагы квартет чыгыш ясый. Аккордеонда үзешчәннәрнең җитәкчесе Зөфәр Сәгыйтов.

В. Елдашев фотосы.

— Зина Николаева җырлый! Конферансьеның шушы сүзләрне әйтүе була, тамашачы гөрләтеп кул чаба башлый. Әйе, Зина халыкта шундый дан казанды, аның җырларын яратып тыңлыйлар. Күптән түгел Биклән Культура йортында булган концертта да Зина зур уңыш белән чыгыш ясады.

Рәсемдә: З. Николаева, аккордионда Зөфәр Сәгыйтов.

№109 4 август 2004

Бәйрәмнәребез

Яшьлек елларын искә төшереп...

Чаллыбызның үзенә генә хас традицияләре байтак. Һәр елны июльнең соңгы җомгасында уза торган төп чаллылылар бәйрәме дә шундыйлардан. ГЭС бистәсенең Үзәк урамы ел саен бу көнне бик күп шәһәрдәшләребезне җыя. Алар арасында КамАЗ һәм шәһәр төзелгәнче калабызның текстиль фабрикасында, элеваторда эшләгән кешеләр, мәдәният-сәнгать үсешенә нигез салган сәнгатькәрләр бар. Кама буендагы шәһәр төзелә башлагач төп чаллылылар үзләренең фатирларына элеккеге СССРның төрле почмакларыннан килгән төзүчеләрне сыендырганнар. Кыскасы, төп чаллылылар — Татарстанның икенче зур шәһәренә әйләнгән Чаллы тарихын язучылар алар. Менә шул ягы белән кадерле безгә бу бәйрәм. Халык арасында да, җитәкчеләр арасында да аның дәрәҗәсе елдан-ел арта. Төп чаллылыларны бәйрәм белән котларга быел да мәртәбәле кунаклар байтак килгән иде.

Хатирәләр... Үзәк урамдагы һәр бакчада ул елларда сирень чәчәкләре үскән. Шушы матур чәчәкләргә, аның хуш исенә хозурланып, композитор Ринат Гобәйдуллин "Чаллы сиреньнәре" дигән җыр язган. Бу җыр төп чаллылыларның гимнына әйләнде. Авторның үзе башкаруындагы әлеге җыр бәйрәмгә килүчеләрне ел саен яшьлекләренә кайтара.

Калабыз халкының нигезен тәшкил иткән шәһәрдәшләребезне котларга хакимият башлыгы Илдар Халиков та килгән иде. "Мондый матур бәйрәм беркайда да юк. Бәйрәм белән сезне, төп чаллылылар! Илебезнең барлык халкы кебек сез дә тормышның төрле этапларын үттегез. Сугышларга балаларыгызны, туганнарыгызны озаттыгыз, кайгылы хатлар алдыгыз, Бөек Җиңү бәйрәмен билгеләп үттегез. КамАЗ, шәһәр төзелешендә катнаштыгыз. Рәхмәт сезгә! Бу – тарихи урын. Шушы территориядәге дебаркадер аша шәһәре-

кебек горурланырлык шәхесләр күп. Сәламәтлек сезгә, бу бәйрәм елдан-ел күбрәк кеше җыйсын, югалмасын иде", – диде ул. Илдар Шәфкатович шәһәр тормышында актив катнашкан 4 төп чаллылыга рәхмәт хаты һәм акчалата бүләк тапшырды.

Бүләккә лаек шәхесләр күп калабызда. Тиздән үзенең 100 еллыгын билгеләп үтүче 2 нче гимназиядә укып һәм шул мәктәптә озак еллар балаларга тирән белем биргән Анна Солтанова, Фәймә Зәйнуллина, Роза Андреева, Зөфәр Сәгыйтов, Мәдинә Камалетдинова, Халидә Шамматова кебек олы җанлы, фидакарь мөгаллимнәргә дә җылы сүзләр әйтеп, бүләкләр тапшырдылар. Аларның элеккеге укучысы, данлыклы табиб Фаяз Газизов үзенең рәхмәтен җиткерде. Чын укытучы өчен моннан да зур бүләк юктыр ул, мөгаен. Үзләренең туган көннәрен билгеләп үтүче Әлфия Латыйпова, Миргарифан Шәмсетдинов, Нури Мингалимов, 50 ел бергә яшәгән Халидә һәм Имам

нең бүләкләре тапшырылды.

Бәйрәм кунакларына чаллылыларның якташлык җәмгыяте җитәкчесе, "КГЭС"ның капиталь төзелеш идарәсе башлыгы А.Петров, "КГЭС" ААҖ генераль директоры А.Евдокимов, язучы Н.Алешков изге теләкләрен һәм рәхмәтләрен җиткерделәр. Гөлшат Мостафина, Илсөяр Зарипова, Мостафа Нигъмәтҗанов җыр-биюләрен бүләк иттеләр. Ул көнне Үзәк урамда беренче талкыр музыкант Илдар Абдуллин скрипканың моңлы тавышын яңгыратты.

2004 елның 30 июль көнендә Үзәк урамда беренче мәктәпне моннан 50 ел элек тәмамлаган сыйныфташлар очрашты. Бер-берләрен кочакларына алдылар алар. Үткән еллар сагындырган: кайберәүләр очрашу-күрешү шатлыгыннан елмая, икенчеләренең күзләрендә күз яшьләре җемелди. Кабат үзеңне укыткан, акыллы киңәшләре белән ярдәм иткән укытучыларың белән очрашу да сөенеч. Сыйныфташлар хатирәләрен яңартып бик озак утырганнардыр әле.

Гомер шулай уза, берәүләр сыйныфташлары, дуслары, туганнары белән очрашып, шатлыклы мизгелләр кичерәләр, ә икенчеләре бөтенләйгә якты дөньядан китә. Быел төп чаллылылар күренекле җәмәгать эшлеклесе Геннадий Филатов, режиссер Мансур Кашапов, футболчы Евгений Мензанов, хезмәт ветераны Зәки Гыйльманов белән мәңгегә хушлаштылар. Ләкин алар онытылмый. Бәйрәмдә аларны бер минутлык тынлык белән искә алдылар.

Татарстанның атказанган мәдәният хезмәткәре, күренекле нәфис сүз остасы, Чаллы кызы Гөлзада Рзаева быел да бәйрәмне матур һәм эчтәлекле итеп алып барды. Үзәк урамда җыр-бию озак яңгырады. Якташлар киләсе елда да шунда очрашырга сүз куеп таралыштылар.

З.ФОАТОВА.
Автор фотоларында

Май
85 г

Советская Татария

купить баян... Не знаю, как быть. Вроде
ло, а с другой стороны, есть тут у нас в
дядя Коля... Не работает, а живет весело:
шествует по всяким торжествам. Что ни
Боюсь, как бы и мой сын не пошел по той
(Из письма жительницы поселка Залес-
вой).

учился в четвертом классе, отец подарил
ождения гармонь. С этого, пожалуй, все и
ть на гармони мальчик учился с увлечени-
уроках. Вскоре его стали приглашать на
инки. Учителей это беспокоило, но беседы
Феди были напрасными. Юному музыканту
ру вином, сигаретами. Курить и выпивать
е, чем его сверстники. Но совсем «веселая
сь у Федора после армии. Став «первым
», он привык, что без него не обходится ни
. Учиться, работать и не думал. Теперь
абеспокоилась. А муж ее успокаивал: «Не
Но Федор «пропал». Будучи в нетрезвом
е очередной «гастроли», он совершил тяж-
ие, теперь отбывает срок. Нам остается
каким он вернется». (Из письма житель-
ерка Черемшанского района В. Сотнико-

...ЛИ МУЗЫКА В СЕРДЦЕ...

процитирован-
аглавлено «До
ли, кнопочки
, не баян по-
вшемся, как
в образе жиз-
и». Какая уж
а пьяных за-
е ли? А на-
ка лепит сов-
арактеры. Об
— наш рас-

• • •

на улице с
дским названи-
ая. В центре
хранился не-
овок деревни:
ма, дымок над
шина. Летом,
распахнуты ок-
лице разносят-
того дома зву-
етский голосок
дит песни Ша-
лярные татар-

о: Сагитовы от-
ожет, работа-
ушают, людям
из этих окон
а только музы-
же иначе? Зу-
ч — руководи-
го коллектива
арного учили-
а — Людмила
— преподает в
школе № 5, а
ая дочка —
на одном кон-
имя у нее му-
Лира. И когда
ашивают, кем
гда вырастет,
т: «Музыкан-

папа бесново-

...ре года. Да, столько было ему тогда, когда он впервые услышал настоящий духовой оркестр, который приехал в поселок МТС из Казани и выступал на небольшом местном стадионе в честь 1 Мая. Это было потрясением для маленького Зуфара! Солнце, весна и водопад звуков, от которых почему-то набегали на глаза слезы и становилось трудно дышать... Увести мальчика со стадиона было невозможно!

Оркестр уехал, а праздник, подаренный им, остался в душе навсегда. Теперь Зуфар не гонял мяч с мальчишками. У него появилось новое увлечение — подбирать на тальянке знакомые мелодии. В пять лет он уже неплохо играл, абсолютно не зная нотной грамоты.

Из беседы с Сагитовым:

— Я все чаще задумываюсь над тем, почему для молодежи слова «музыка», «песня» становятся чуть ли не синонимами слова «развлечение». Нравятся песни бессодержательные, бездумные, лишь бы был в них ритм. А ведь песня — это целая жизнь! Она всегда с нами и в нас.

Когда мой дед привез в глухую деревню фисгармонию, а затем и граммофон, односельчане посмеивались над ним: мол, лучше бы сапоги себе купил! А дед отвечал: «Я радость привез!» И люди вскоре потянулись к его дому. Соберутся, дед заведет граммофон, и слушают музыку, поют, о жизни беседуют. Она становилась светлее, трудности казались не такими уж непреодолимыми. Помню вечера, когда мать и отец играл на фисгармонии: теплее становилось в доме.

А в годы войны, думаете, не пели? Отец у меня погиб в ...лись вместе и пели. Были в этих песнях невыплаканные слезы, вера в победу, тоска по мирным дням, по любви. В музыке люди черпали оптимизм, который помог им выстоять. Сейчас время другое — мирное, счастливое. И музыка, конечно, другая. Но все же тревожит меня: почему молодые люди «запрограммированы» только на дискотеку, почему народные песни — чистый родник человеческой мудрости — отходят на второй план, теряются в потоке громовой бессмыслицы?

...В Набережно-челнинскую школу № 2 имени Вахитова учитель пения З. Сагитов попал, можно сказать, случайно. Но совсем не случайно проработал в ней двадцать лет. На первом же уроке Зуфар Яруллович пообещал детям научить их слушать, любить и понимать музыку. Чтобы сдержать свое слово, он начал учиться сам: заочно окончил хоровое и дирижерское отделения Елабужского культпросвет-училища, потом — музыкальный факультет Казанского пединститута.

На его уроки приходили перенимать опыт учителя со всего города, потому что это действительно были уроки Музыки. Дети на них пели, изучали нотную грамоту, слушали пластинки, рассказы о творчестве композиторов, обсуждали исполнительскую манеру различных выдающихся музыкантов. Школьный хоровой кружок насчитывал более ста ребят, на смотрах хор вахитовцев всегда был вне конкуренции.

Выступать Сагитов начал давно. Еще когда служил в ... Потом вместе с трубачом Рифкатом Гарифуллиным создал первый в Набережных Челнах эстрадный оркестр, ставший дипломантом республиканского смотра. А когда развернулась на берегах Камы гигантская стройка, Зуфар Яруллович начал каждую субботу, каждое воскресенье выступать в составе концертной бригады музыкальной школы № 5 в красных уголках общежитий, на стройплощадках. Вместе с членами музыкально-литературного объединения «Лейсэн» он постоянно выезжал в колхозы и совхозы, где исполнял произведения русской и татарской музыкальной классики, пел собственные песни. Тогда их было около тридцати, теперь — свыше пятидесяти.

Первую песню он написал для своей ученицы Зиночки Николаевой — девочки с красивым, но небольшого диапазона голосом. За «Песней сердца» появились «Споемте, друзья!», «Где ты?», «Край родной»... Песни Сагитова звучали по радио, в концертах по телевидению, вошли в сборники произведений самодеятельных композиторов Татарии. Народные артисты ТАССР Альфия Авзалова и Фахри Насретдинов поют сагитовскую «Колышется песня в моей груди». Написанное на стихи строителя Рафиса Хисамиева произведение для хора «Мой Татарстан» было исполнено на праздничном концерте в Казани, посвя-

— С Рафисом, — делится Зуфар Яруллович, — мы только что закончили работу над песней «Вечный огонь». А на стихи поэта Н. Даули я написал песню: «На страже мира». Это мой подарок 40-летию Великой Победы.

Я слушаю его и думаю, что, наверное, это и есть счастье — жить увлеченно, беспокойно, с постоянным желанием сделать полезное людям... Сагитов посвятил свою жизнь активному строительству культуры в городе на Каме и не случайно носит звание «Ударник строительства КамАЗа».

Из беседы с Сагитовым:

— Когда я пять лет назад пришел в торгово-кулинарное училище руководить художественной самодеятельностью, все мои предложения учащиеся встречали чуть ли не «в штыки». «Хор? Не хотим петь в хоре! Лучше магнитофон послушать». «Да я вас и не возьму в хор, — сказал я тогда девчонкам. — Это еще заслужить надо». Они удивились и пришли на первое занятие из любопытства. Действительно, всех не взял, отобрал 50. Работали очень много!

Через год стали лауреатами фестиваля хоровой музыки. Потом, закончив училище, девушки простились с хором. Немного обидно. Но труд наш не пропал даром. Эти пятьдесят человек всегда будут тянуться к хорошей, настоящей музыке. Я верю в это еще и потому, что часто на городских смотрах художественной самодеятельности вижу на сцене наших выпускниц. А каждое первое сентября вновь прихожу в класс, вновь слышу: «Хор. Не хотим петь в хоре!» — и начинаю все с нуля, чтобы через год в нашем городе прибавилось людей, влюбленных в музыку.

...Невиданные диковинки — фисгармонию и граммофон — привез когда-то дед Зуфара Ярулловича из города ~~вместо сапогов~~. Одно из самых ярких воспоминаний детства — отец или мать за инструментом, не вписывающимся в интерьер деревенской избы. Именно в этом истоки душевного богатства З. Сагитова. Он щедро дарит его людям — и близким, и незнакомым — богатства только прибавляется.

Кем будет маленькая Лира Сагитова? Возможно, и впрямь пойдет она по стопам родителей, и мы еще услышим написанные ею песни. Выбор, когда-то давно сделанный дедом Зуфара Ярулловича, причудливым образом определил жизнь последующих поколений этой семьи. Выбор, но уже другого свойства определил и жизнь тех, о ком написали в своих письмах наши читатели.

М. ЛИБИЗОВА.

• • •

На снимке: семья Сагитовых.

күпәр көй-моңнарда
не бирер тылсым бар...
MANNI

Кушымта №17

Январь 71 г.
Тат. Яшьл.

ЯК, ҖЫРГА КҮЧӘ ТОРГАН ЯК...

Рафис ХИСАМИЕВ сүзләре,

Зөфәр СӘГЫЙТОВ музыкасы.

ӘЙТМИМ ӘЛЕ...

Әйдә чыгыйк әле болыннарга,
Ал чәчәкләр өзеп йөрерсең.
Яратаммы сине, әйтмим әле —
Күзләремә карап белерсең.

Әйдә барыйк әле урманнарга,
Аланнарны ямьгә күмәрсең.
Минем күңелдә дә урман шавы —
Күзләремә карап белерсең.

Әйдә чыгыйк әле Зәй буена,
Ярсу дулкыннарны күрерсең.
Сулардан да көчле дулкынланам —
Күзләремә карап белерсең.

ЧАЛЛЫДА ҖЫР ЯҢГЫРЫЙ

Тик сине, тик сине,
тик сине, туган як,
Күңелемдә һәрвакыт
сакладым...

Бу — Татарстанның халык артисты, Тукай премиясе лауреаты Илһам Шакиров җырлый. Чаллы ягы — чыннан да, аның туган ягы. Ул туып үскән Яңа Бүләк авылы моннан берничә генә чакрым ераклыкта.

Илһам Шакиров туган ягына әлек тә бик еш кайтып, концертлар куеп китә торган иде. Чаллыда зур төзелеш башлангач, ул кайтуын тагын да ешайтты. Удар төзелештә кешеләр һаман иштә, аларның культура хезмәтенә ихтыяҗлары да арта бара.

«Идел» инструменталь ансамбле шәһәрнең «Чулпан» кинотеатры, Культура йорты залларында 7 тапкыр «Татар җырлары кичәсе» үткәрде. Җидесендә дә зал шыгрым тулы булды.

Илһамның «аягы җиңел» икән. Аның концертлары тәмамлануга, төзелеш эшчеләре янына Татарстанның җыр һәм бию ансамбле килеп төште.

СӘНГАТЬ ДУСЛАРЫ АРТА

Салкын, төн уртасы булуга карамастан, Чаллы юллары кайнап тора. Удар төзелешкә материаллар ташучы күптөрле йөк машиналары арасында Чаллы халык театрының автобусы да бара. Менә ул «Камгэс» төзүчеләр поселогында туктала. Машинадан берничә кеше төшеп кала. Автобус ЗЯБ поселогына юнәлә, элеватор тавына менеп китә, автозавод төзүчеләр тулай торагына килеп җитә. Ниһаять, кешеләрне таратып бетереп, Культура йортына килеп туктала. Бу — Чаллы халык театрының чираттагы спектакль белән чыгып, авыл хезмәткәрләренә культура хезмәте күрсәтеп кайтуы.

Бүген театр алдында торган яңа бурычларны

Кушымта №18,19

Планетам минем

Зөфәр СӘГЫЙТОВ музыкасы.
Нури АРСЛАНО[В] сүзләр[е]

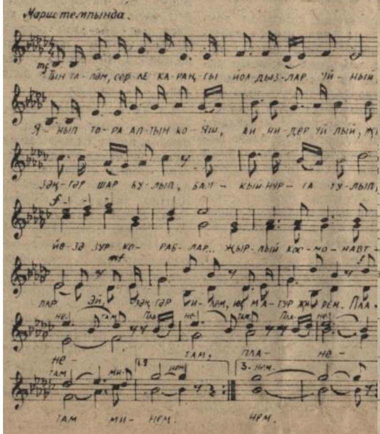

Тын галәм, серле караңгы,
Йолдызлар уйный;
Янып тора алтын кояш,
Ай нидер уйлый.
Җир зәңгәр шар булып,
Балкый нурга тулып,
Йөзә зур кораблар...
Җырлый космонавтлар.

КУШЫМТА:

Әй, зәңгәр илем,
Иң матур җирем.
Планетам, Планетам,
Планетам минем.
Совет кораблары оча
Гел югарыга,
Ай, Венера, Марсларга,
Каз юлларына.
Тавыштан да җитез
Омтылабыз бит без,
Бездә нык канатлар,
Җырлый космонавтлар.

КУШЫМТА:

Җирдә туып, җирдә үс[еп]
Без җир уллары.
Балкый яңа дөньяларны
Серле нурлары.
Булсалар да алар
Матур Планеталар,
Туган җирен мактар
Батыр космонавтлар.

КУШЫМТА.

Татарстаным

Зөфәр СӘГЫЙТОВ көе,
Рафис ХИСАМИЕВ шигыре

Ишетәлә синең үткәнеңнән
Яшь кызларның чуплы чыңнары.
Йөзләреңдә Тукай елмаюы,
Күңелеңдә — Сәйдәш моңнары.

Кушымта:
Халкым рухы балкый байрагыңда,
Кояш балкый якты күгеңдә.
Татарстан, сөюемнең сиңа
Иң кайнарын саклыйм күңелдә.

Яшелләнә болын, урманнарың,
Дулкынлана игеш кырларың.
Муллануралар нуры таңнарыңда,
Йөрәгеңдә Җәлил җырлары.

Кушымта.

Атларның да кыңгыраулар белән
Яңа чорга чабып кергәне,
Синең белән, мәгърур Татарстан,
Каршылыйбыз яңа иртәне.

Кушымта.

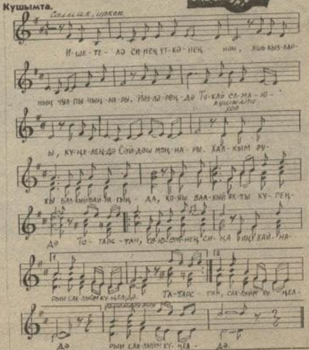

Июнь 66е.

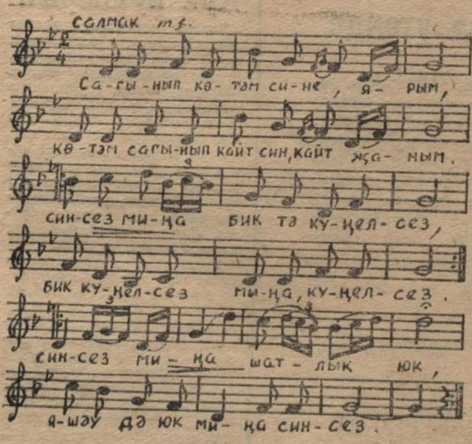

Синсез

„Тапшырылмаган хатлар“ пьесасыннан

ЗӨФӘР СӘГЫЙТОВ

музыкасы.

Сагынып көтәм сине җаным,
Көтәм сине, кайт инде, ярым,
Синсез миңа бик-бик күңелсез,
Бик күңелсез миңа, күңелсез.
Синсез миңа — шатлык юк.
Яшәү дә юк миңа синсез.

Авыл хәбәрчеләре язалар.

Январь 71е
тат. Яшьл.

...ИК, ҖЫРГА КҮЧӘ ТО...

Рафис **ХИСАМИЕВ** сүзләре,

Зөфәр **СӘГЫЙТОВ** музыкасы.

Яңа җыр

ӘЙТМИМ ӘЛЕ...

Әйдә чыгыйк әле болыннарга,
Ал чәчәкләр өзеп йөрерсең.
Ятаммы сине, әйтмим әле —
Күзләремә карап белерсең

Әйдә барыйк әле урманнарга,
Аланнарны ямьгә күмәрсең.
Минем күңелдә дә урман шавы —
Күзләремә карап белерсең.

Әйдә чыгыйк әле Зәй буена,
Ярсу дулкыннарны күрерсең.
Сулардан да көчле дулкынланам —
Күзләремә карап белерсең.

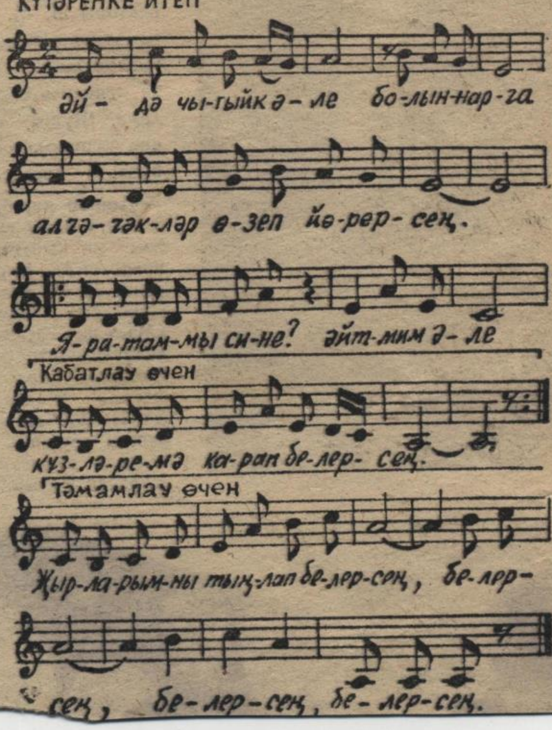

Кушымта №22,23

ТАҢ ЙОЛДЫЗЫ

З. СӘГЫЙТОВ музыкасы һәм сүзләре

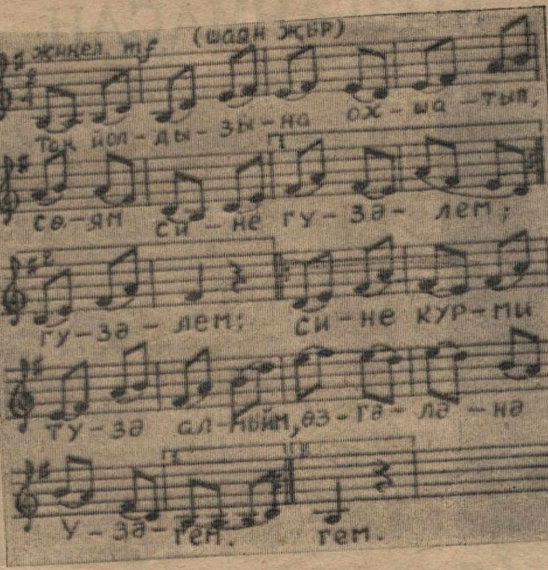

Таң йолдызына охшатып,
Сөям сине, гүзәлем;
Сине күрми түзә алмыйм,
Өзгәләнә үзәгем.
«Тиздән Чулпанга очам»,—
дип,
Йолдызларны күзлисең,
«Миннән башка очып
китмә»,—

Ди күнелем, сизмисең.
Икебез дә бергә очыйк,
Мин йөрим шуны уйлап,
Таң йолдызында йөрербез
Гөлле бакчабыз буйлап.
Бик сагынсак, туган җирне,
Урманнарны, суларны
Сабан туена кайтырбыз,
Шатландырып дусларны.

Заказ 604

ТАСС Министрла[р]

1 май 65 е.

ҖИЛЛӘР ИСӘ

Хәсән ТУФАН сүзләре,

Илдус ЯКУБОВ музыкасы.

Тәрәзәмне ачып куйдым,
Килсәнә, җил, керсәнә:
Кадерлемнең хәлләреннән
Берәр хәбәр бирсәнә!

Җитә кичләр, җиләс җилләр
Исәләр дә исәләр.
Читенмени: керсәләр дә,
Исән әле, дисәләр.

И җиләс җил, кил әле, кил!
Безгә керә кит әле.
Бармы җаны, юкмы җаны?
Шуны хәбәр ит әле.

Кичке җилләр сер сөйлиләр
Миңа түгел, гөлләргә...
Синнән аерым көннәремдә
Мин сүз кушыйм кемнәргә?

Кушымта №24,25

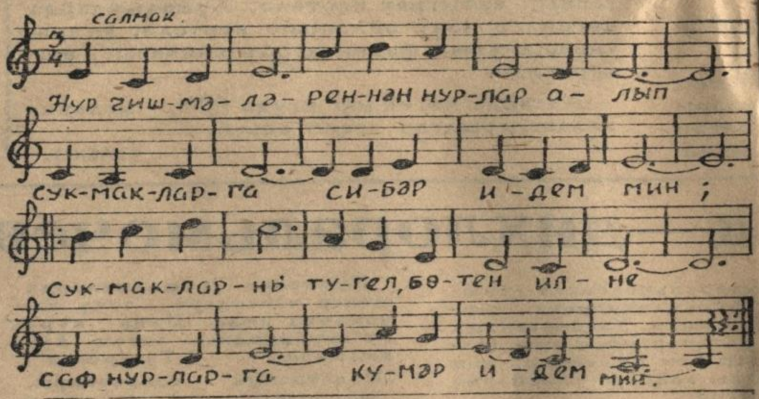

НУРЛАР

Әхмәт Ерикәй сүзләре,
Зөфәр Сәгыйтов музыкасы.

Нур чишмәләреннән нурлар алып
Сукмакларга сибәр идем мин,
Сукмакларны түгел, бөтен илне
Саф нурларга күмәр идем мин.

Тапсам әгәр бәхет хәзинәсен,
Шатландырыр идем һәркемне,
Эзләнүгә бирәм, хезмәтемә
Бар көчемне, барлык дәртемне.

Эзлим, эзлим, табармын дип эзлим,
Нур чишмәсен, бәхет диңгезен,
Дөньядагы барлык матурлыкка
Мин күмәргә телим җир йөзен.

Министрлар Советы янындагы Матбугат идарәсенең Яр Чаллы типографиясе ТАССР.
[...]ская типография Управления по печати при Совете Министров ТАССР.
Газета «Знамя коммунизма» дан тәрҗемә итеп басыла.

май 66-

ТИБРӘНӘ ҖЫР КҮҢЕЛДӘ

Зөфәр СӘГЫЙТОВ музыкасы, Гөлшат ЗӘЙНАШЕВА сүзләре.

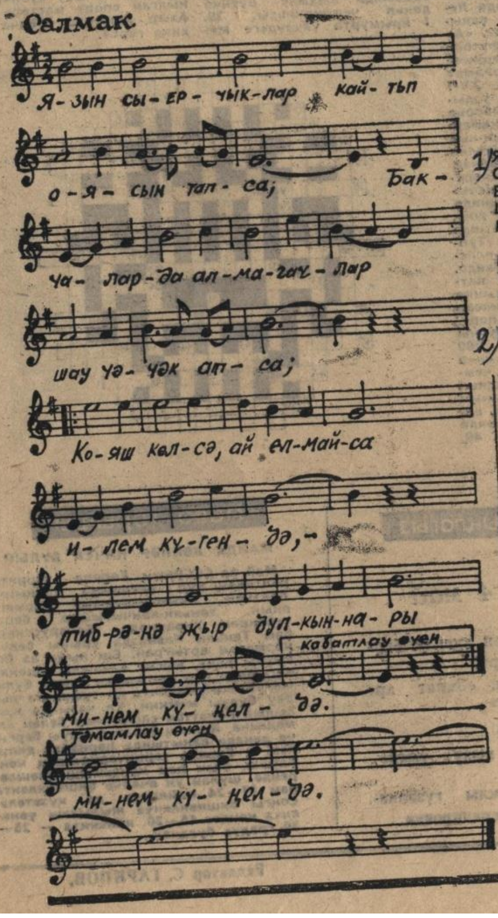

1) Язын сыерчыклар кайтып,
Оясын тапса;
Бакчаларда алмагачлар
Шау чәчәк атса;
Кояш көлсә,
ай елмайса
Илем күгендә,—
Тибрәнә җыр дулкыннары
Минем күңелдә.

2) Бәхетле елмаеп ана
Баласын кочса;
Тыныч күктә ак юл сызып
Самолет очса;
Дуслар гөрләшеп утырса
Табын түрендә,—
Тибрәнә җыр дулкыннары
Минем күңелдә.

3) Шауласа бодай кырлары
Бөртеккә тулып;
Чакырса ерак офыклар
Яңа юл булып;
Үсеп чыкса зур бер кала
Туган җиремдә,—
Тибрәнә җыр дулкыннары
Минем күңелдә.

Кушымта №26

Фев өвел

Әдәби почм

Е. Гаврилов.

АЙДАН ХӘБӘР

«Луна-9» космос аша
Урак-чүкеч төшкән илдән,
Пар чиләкле Зөһрә кызга
Сәлам алып килде Җирдән,
Җир йолдызы —илчебезне
Кабул иткән айда үзен,
Пар чиләген иңгә салып,
Хәбәр иткән әйтер сүзен:

«Кичәгедән бүген яхшы,
Киләчәгем якты бүгеннән,
Чынбарлыклар колач җәя
Килеп чыгып хыял күгеннән.
Җибәрегез батырларның
Гагариннар кебекләрен,
Көтеп калам
Җирегезнең
Космонавт егетләрен».

Чәчәк ата илебез!

З. Сәгыйтов музыкасы

М. Кашапов сүзләре.

(«Тапшырылмаган хатлар» постановкасыннан)

Җимердек без коллык богауларын,
Азат сулыш алды халкыбыз.
Зур дәрт белән янып канатланып
Якты киләчәккә атлыйбыз.

Кушымта:
Партия алгы сафта,
Безнең илебез сакта, Илебез безнең сакта.
Якты тормыш төзибез,
Чәчәк ата илебез.

Чыныктык без сугыш кырларында
Җиңеп чыктык дошман яуларын.
Мәрмәр таштан бөек һәйкәл салдык
Үлмәс итеп җиңү даннарын.

Кушымта:

Азатлык сөюче совет халкы
Җирдә тигез тормыш төзечәк.
Планетада балкыр шатлык таңы,
Коммунизм — безнең киләчәк!

Кушымта:

Чаллы юллары

апрель 70 г.

Нурулла ГАПТУЛЛИН
сүзләре

Зөфәр СӘГЫЙТОВ
музыкасы.

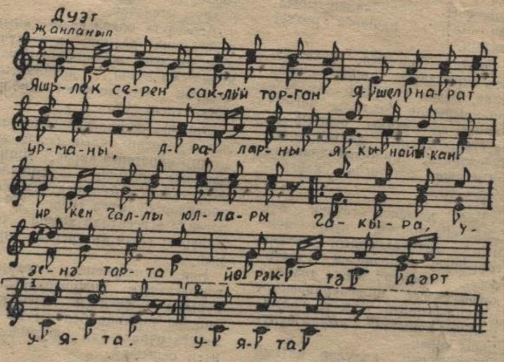

Яшьлек серен саклый торган
Яшел нарат урманы,
Араларны якынайткан
Иркен Чаллы юллары
Чакыра, үзенә тарта,
Йөрәктә дәрт уята.
Кама тугайлыкларында
Үткән сабан туйлары,
Шунда күңелгә эз салып
Яңгыраган җырлары.
Чакыра, үзенә тарта,
Йөрәктә дәрт уята.

Күрсәтергә гүзәл көчең
Зур җиңүләр аркылы
Көрәш мәйданына чыккан
Яңа Кама батыры.
Чакыра, үзенә тарта,
Йөрәктә дәрт уята.
Кама буе, Чаллы юлы
Илтә туган ягыма.
Шунда яшьлек хыялларым,
Шунда сөйгән ярым да.
Чакыра, үзенә тарта,
Йөрәктә дәрт уята.

двустворчатую, хотя не могли сказать, почему.
К концу недели, прошедшей в раздумьях, снова захожу к … увидел сидящего за ним незнакомца. Оказалось, на вакантное место уже другого приняли.

А. ЛЕПЕШКИН.

В номере 165 нашей газеты был объявлен конкурс на лучшую мелодию песни о Набережных Челнах. Победителем конкурса признан преподаватель музыки школы № 2 З. Сагитов. Музыку его песни „Мои Челны" на слова Л. Волкова (см. газету за 17 октября 1970 г.) мы сегодня публикуем.

МОИ ЧЕЛНЫ

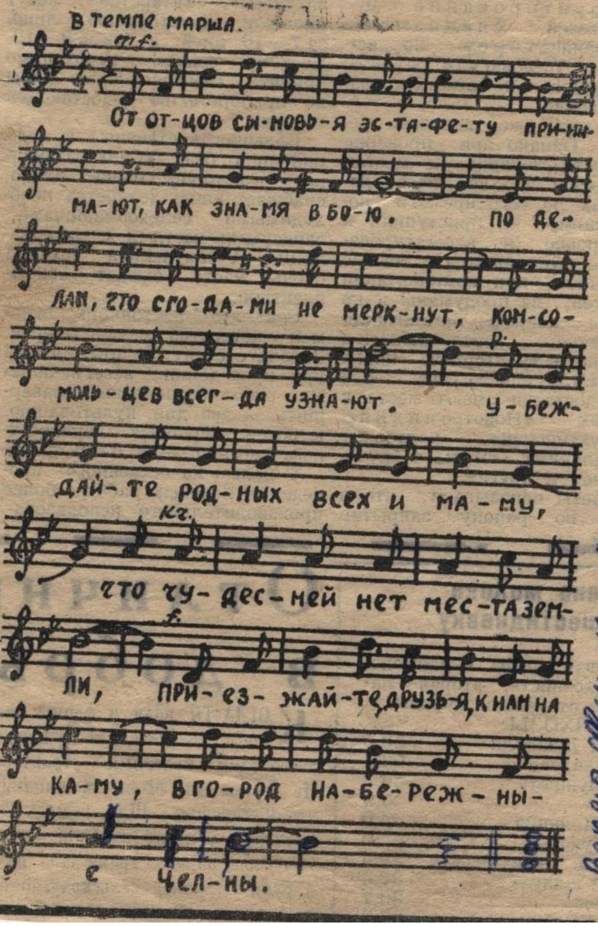

Верны девушки наши и парни,
Увлеченный народ молодой,
Что подымут свой город на Каме,
Над любимою нашей рекой.

Ветеранами автозавода
Станут в будущем нас называть.
Хорошей город наш, год от года,
Чтобы в песнях тебя воспевать.

Кушымта №29,30

Декабрь 1965 ел

...ИФӘСЕ

ЙӨРӘК ҖЫРЫ

ӘХМӘТ ЕРИКӘЙ сүзләре,
ЗӨФӘР СӘГЫЙТОВ музыкасы.

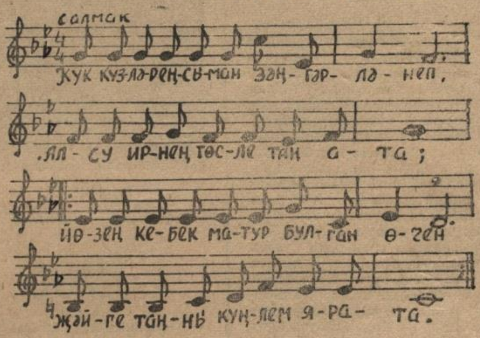

Күк күзләрең сыман зәңгәрләнеп,
Алсу иренең төсле таң ата;
Йөзең кебек матур булган өчен
Җәйге таңны күңелем ярата.

Керфек сирпеп елмаюларыңны
Күргән саен хәйран калам мин;
Матурлыкны таңга син бирдеңме,
Таңны һәр көн көтеп алам мин.

Безгә якты язмыш биргән өчен
Көн дә рәхмәт әйтәм җиремә;
Басуларны син бизәдеңме әллә,
Бигрәк матур булып күренә...

МАТУРЛЫГЫН ҺӘМ ЯШЬЛЕГЕН

апрель 70 е.

Чаллы юллары

Нурулла ГАПТУЛЛИН сүзләре
Зөфәр СӘГЫЙТОВ музыкасы.

Яшьлек серен саклый торган
Яшел нарат урманы,
Араларны якынайткан
Иркен Чаллы юллары
Чакыра, үзенә тарта,
Йөрәктә дәрт уята.
Кама тугайлыкларында
Үткән сабан туйлары,
Шунда күңелгә эз салып
Яңгыраган җырлары.
Чакыра, үзенә тарта,
Йөрәктә дәрт уята.

Күрсәтергә гүзәл көчен
Зур җиңүләр аркылы
Көрәш мәйданына чыккан
Яңа Кама батыры.
Чакыра, үзенә тарта,
Йөрәктә дәрт уята.
Кама буе, Чаллы юлы
Илтә туган ягыма.
Шунда яшьлек хыялларым,
Шунда сөйгән ярым да.
Чакыра, үзенә тарта,
Йөрәктә дәрт уята.

Июнь 66 ел

Яңа җыр

ЯЗГЫ ТАҢ

ЗӨФӘР СӘГЫЙТОВ сүзләре.
РИФКАТЬ ГАРИФУЛЛИН музыкасы.

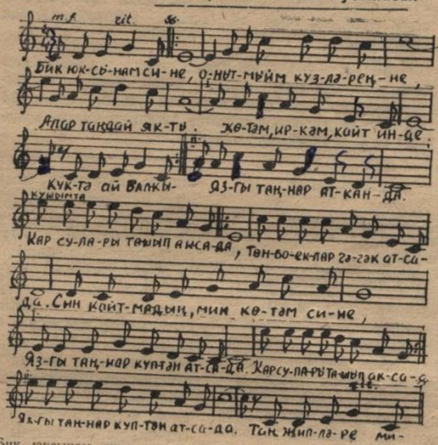

Бик юксынам сине,
Онытмыйм күзләреңне.
Алар таңдай якты,
Көтәм, иркәм кайт инде.

Күктә ай балкыды,
Без аерылган чакта.
Мин кайтырмын, дидең,
Язгы таңнар атканда.

Кушымта:
Кар сулары ташып акканда,
Төнбоеклар чәчәк атса да.
Син кайтмадың, мин көтәм
сине.
Язгы таңнар күптән атса да.

Таң җилләре миңа,
Сөйлиләр синнән сәлам.
Кайтырсың син тиздән,
Ашкынып шуны көтәм.

Шатлык белән балкый,
Минем якты көннәрем.
Кар суыдай ташый
Сине көткән йөрәгем.

Кушымта:
Салкын көзге җилләр
искәндә,
Төнбоеклар чәчәк койганда.
Син кайттың, иркәм алтын
көздә,
Язгы таңнар алып күңелгә

Кушымта №31,32

ЯҢА КӨЙ

Туган җирем Чаллы

Зөфәр СӘГЫЙТОВ музыкасы, Һаҗәр ГӘРӘЕВА сүзләре.

Кама ярларына кагылып уйный

1- Сөйгәнемнең күзе төсле зәңгәр,
Акчарлаклы шаян дулкыннар...
Кама буе—туган җирем Чаллы
Җанга рәхәт, җанга якыннар.

Кушымта:

Сандугачлар җырын тыңлап үстем
Бөдрә таллы тугайларында
Кама буе—туган җирем Чаллы
Назлыйм сине хыялларымда.

2- Кама буендагы яшь наратлар
Ак томанга таңда төренә,
Кама буе—туган җирем Чаллы
Сөйгән ярдай якын күңелгә.

Кушымта:

3- Күңелемдә туа матур җырлар
Шул якларга аяк басты исәм,
Йөрәк серләремне аңлар булсаң,
Кама ярларына кил иркәм.

Кушымта:

4- Яшьлек хисләремә канат биргән
Табигатьнең сихри бишеге
Кама буе—туган җирем Чаллы
Көйгә салып җырлыйм исемеңне.

Кушымта:

Шаулы, яшьлек, көрләйторган Кама АЗ
Данга бизи туган җиремне
бөек исемне

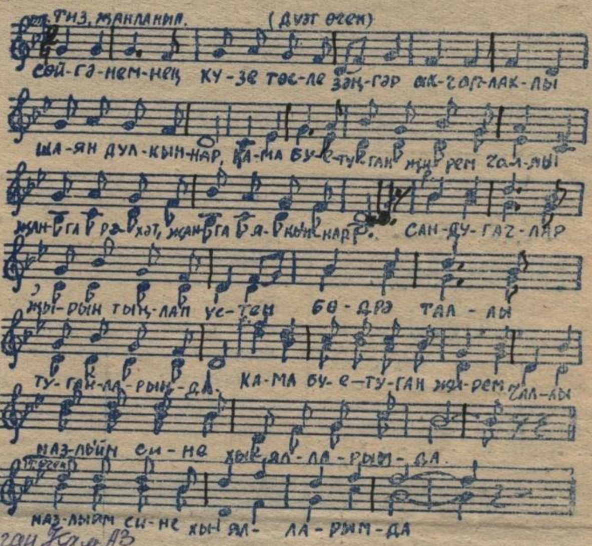

Март 1971 ел

ЫЙЗЗӘТУЛЛИН

…ыгач

…РЧА

…мышык» борын суырып йөр…гән, Хәсән картның кишер тү…тәлләрен утаган бер шук малай

— Канатларым көймәсме соң?..

— Юк, юк, көйми...

Өем, менмим инде, Карлыгач апаңны сагынсаң үзең төш, Заһид апаем...

— Оһ-һай-й...

Ә аннан соң ул көлә-көлә кача башлый, мин аны куып китәм.

— Егетләр! Эһей, Карлыгач очты, тотыгыз тот...

— Ие, шул Заһид абыкаем.

— Ха-ха-ха, әйттеңме инде абый дип... Кара әле, Карлыгач, колагыңа гына бер сүз әйтимме?

— Монда кеше юк ла, кычкырып әйт.

— Юк, кычкырып әйтергә ярамый, буранга ияреп еракларга китә ул алайсам.

Мин чемоданны кар өстенә куйдым да тиздән батып тук…

ХИФӘ

ТАТАРСТАН МОҢНАРЫ

таңнары

Гамил АФЗАЛ сүзләре

Зөфәр СӘГЫЙТОВ музыкасы.

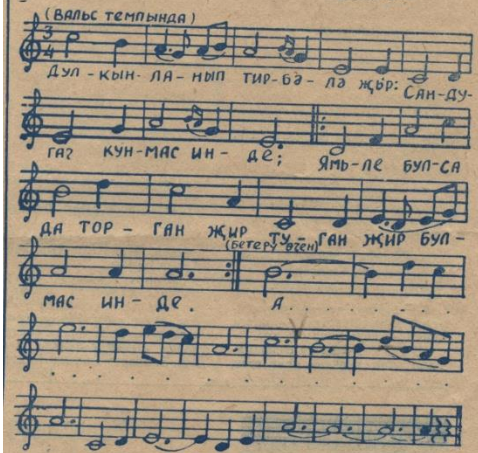

Дулкынланып тирбәлә җыр:
«...Сандугач кунмас инде;
Ямьле булса да торган җир
Туган җир булмас инде.

Кошлары сайрый тирәктә,
Сыгылып үсә таллары;
Кайда йөрсәм дә йөрәктә
Татарстан таңнары.

Кызара җәйләр кичендә
Алмаларның аллары;
Кайда йөрсәм дә исемдә
Татарстан таңнары.

Басуларда эшләп үсә
Кызларның уңганнары;
Сагындырып искә төшә
Татарстан таңнары.